

TEM toimialaraportit 2021:3

Toimialaraportit

Puutuoteteollisuuden toimialaraportti

www.temtoimialapalvelu.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM Toimialaraportit 2021:3

Puutuoteteollisuuden toimialaraportti

Tapani Kiiskinen, Kainuun ELY-keskus

Työ- ja elinkeinoministeriö Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö

© 2021 tekijät ja työ- ja elinkeinoministeriö

ISBN pdf: 978-952-327-595-9

ISSN pdf: 2736-9382

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Puutuoteteollisuuden toimialaraportti

TEM toimialaraportit 2021:3

Julkaisija Työ- ja elinkeinoministeriö

Tekijä/t Tapani Kiiskinen, Kainuun ELY-keskus
Kieli suomi

Sivumäärä 66

Tiivistelmä

Puutuoteteollisuuden toimialoilla toimi reilu 2 400 yritystä vuonna 2019 ja ne työllistivät yhteensä noin 25 500 henkilöä. Puutuoteteollisuuden eli sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen sekä huonekalujen valmistuksen yhteenlaskettu liikevaihto oli 9,9 miljardia euroa vuonna 2019. Sahatavaran ja puutuotteiden osuus oli 8,54 ja huonekalujen valmistuksen 1,36 miljardia euroa.

Viime vuosi oli hyvin poikkeuksellinen koronapandemian vaikuttaessa globaalisti liike-toimintaan. Keväällä 2020 viennin kysyntä laski tuntuvasti ja tehtaat vastasivat tähän supistamalla toimintojaan. Suomessa otettiin käyttöön erilaisia koronaan liittyviä tukitoimia. Puutuoteteollisuuden toimialoille kohdistui koronatukirahoitusta yhteensä noin 22 miljoonaa euroa vuonna 2020. Koronaepidemian jatkuessa teollisuudessa huomattiin kuitenkin kysynnän elpyvän ja tuotantoa päästiin nostamaan loppuvuodesta 2020 monin paikoin normaalitasolle.

Suomesta tavoitellaan hiilineutraalia maata vuoteen 2035 mennessä. Vuoden 2020 aikana laadittiin hallitusohjelman mukaisesti eri teollisuuden alojen kanssa toimialakohtaiset vähähiilisyden tiekartat. Tiekarttojen avulla asetetaan tarkempia askelmerkkejä kohti hiilineutraaliutta.

Hallitusohjelman mukaisesti Suomeen laadittiin vuonna 2020 ensimmäistä kertaa julkisen puurakentamisen tavoitteet. Julkisen puurakentamisen tavoitteeksi on asetettu 31 % vuonna 2022 ja 45 % vuonna 2025.

Asiasanat puutuoteteollisuus, puurakentaminen, puutuotteiden valmistus, huonekaluteollisuus, TEM toimialaraportit

ISBN PDF 978-952-327-595-9

ISSN PDF 2736-9382

Julkaisun osoite <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-595-9>

Branschrapport för trävaruindustrin

ANM Branschrapporter 2021:3

Utgivare Arbets- och näringsministeriet

Författare Tapani Kiiskinen, NTM-centralen i Kajanalands län
Språk finska

Sidantal 66

Referat

Drygt 2 400 företag var verksamma inom trävaruindustrins olika branscher 2019 och de sysselsatte sammanlagt cirka 25 500 personer. Trävaruindustrin, dvs. tillverkningen av sågvara, trävaror och möbler, hade 2019 en sammanlagd omsättning på 9,9 miljarder euro. Sågvarans och trävarornas andel var 8,54 miljarder euro och möbeltillverkningens andel var 1,36 miljarder euro.

Fjölåret var väldigt exceptionellt eftersom coronapandemin påverkade affärsverksamheten i hela världen. Våren 2020 sjönk efterfrågan i exporten märkbart och fabrikena reagerade på detta genom att minska sin verksamhet. I Finland vidtogs olika stödåtgärder med anledning av coronaepidemin. Sammanlagt cirka 22 miljoner euro i stödfinansiering med anledning av coronaepidemin riktades till de olika branscherna inom trävaruindustrin under 2020. Medan coronaepidemin fortsatte märkte man emellertid inom industrin att efterfrågan började öka igen och produktionen kunde på många håll återgå till normal nivå i slutet av 2020.

Finland har som mål att bli koldioxidneutralt till 2035. Tillsammans med olika industribranscher utarbetades under 2020 branschspecifika färdplaner för koldioxidsnålhet. Med hjälp av färdplanerna fastställs närmare stegmärken för koldioxidneutralitet.

2020 ställdes det för första gången i Finland upp mål för träbyggande i enlighet med regeringsprogrammet. Målet för det offentliga träbyggandet är 31 procent 2022 och 45 procent 2025.

Nyckelord trävaruindustrin, träbyggande, tillverkning av träprodukter, möbelindustri, arbets- och näringsministeriets branschrapporter

ISBN PDF 978-952-327-595-9

ISSN PDF 2736-9382

URN-adress <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-595-9>

Sector report on the wood products industry

MEAE Sector Reports 2021:3

Publisher Ministry of Economic Affairs and Employment of Finland

Authors Tapani Kiiskinen, Centre for Economic Development, Transport and the Environment
Language Finnish **Pages** 66

Abstract

More than 2,400 companies operated in the wood products industry in 2019, employing a total of around 25,500 people. The total turnover in the wood product industry, which includes sawn timber, wood products and furniture production, amounted to EUR 9.9 billion in 2019. Of that, sawn timber and wood products accounted for EUR 8.54 billion and furniture production for EUR 1.36 billion.

Last year was a very exceptional, because the coronavirus pandemic had an impact on business globally. Factories responded to the significant fall in export demand in spring 2020 by reducing their operations. Various coronavirus-related support measures were introduced in Finland. In total, around EUR 22 million of coronavirus subsidies were allocated to the wood product industry in 2020. Despite the continuing epidemic, demand recovered and production levels could, to a large extent, be raised back to normal at the end of 2020.

Finland aims to be carbon neutral by 2035. In 2020, in line with the Government Programme, sector-specific low-carbon roadmaps were drawn up with different industrial sectors. The roadmaps are used to set more precise milestones towards carbon neutrality.

For the first time in 2020, objectives for public wood construction were set, as per the Government Programme. National targets for public wood construction are 31% in 2022 and 45% in 2025.

Keywords wood products industry, wood construction, production of wood products, furniture industry, sector reports of the Ministry of Economic Affairs and Employment

ISBN PDF 978-952-327-595-9

ISSN PDF 2736-9382

URN address <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-595-9>

Sisältö

Saatteeksi	7
1 Toimialan määrittely	8
2 Toimialan rakenne	10
2.1 Kuvaus toimialasta	10
2.2 Toimialan alueellinen jakauma.....	16
2.3 Aloittaneet ja lopettaneet yritykset.....	20
2.4 Toimialan suurimmat yritykset.....	21
3 Markkinoiden kehitys ja näkymät	22
3.1 Markkinoista	22
3.2 Viennin merkitys toimialalla.....	23
4 Alan yritysten taloudellinen tilanne	28
5 Investoinnit ja tuotekehitys	33
6 Julkisen puurakentamisen kansalliset tavoitteet – puurakentamisen määrä kasvuun	38
6.1 Puurakentamisen kunnianhimoiset tavoitteet	38
6.2 Asetetut julkisen puurakentamisen tavoitteet ovat kovat – onko kotimainen puutuoteollisuus valmis?.....	39
7 Toimialan tulevaisuus	41
7.1 PESTEL-analyysi puutuotealasta.....	41
7.2 SWOT-analyysi puutuotealasta.....	43
8 Koronaepidemiaan liittyvät tukitoimet toimialalla	44
9 Vähähiiliset tiekartat 2035	49
9.1 Metsäteollisuuden ilmastotiekartta.....	50
9.2 Sahateollisuuden ilmastotiekartta – Ilmastoviisas sahateollisuus.....	52
9.3 Rakennusteollisuuden ilmastotiekartta	54
10 Lopuksi	56
11 Vieraskynä	57
11.1 Massiivipuurakentaminen yleistyy – ilmasto kiittää!.....	57
11.2 Puutuoteollisuuden unohtumaton ja opettavainen vuosi 2020	58
Lähdeluettelo	60
Liitteet	62

SAATTEEKSI

Toimialaraportit -julkaisusarjassa on koottu tietoaaineistoja eri lähteistä toimialakohtaisiksi perustietopaketeiksi. Näissä toimiala- ja teemaraporteissa käsitellään ja analysoidaan toimialan rakennetta, markkinoiden kehitystä, alan yritysten taloudellista tilaa, investointeja ja tuotekehitystä sekä tulevaisuuden näkymiä. Lähteinä käytetään viimeisintä saatavilla olevaa tilastoaineistoa ja toimialan yrittäjien, yritysten ja alan muiden merkittävien toimijoiden näkemyksiä.

Toimialapalvelu on työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimiva asiantuntijaverkosto. Se kokoaa, analysoi ja välittää tietoa yritysten toimintaympäristöstä päätöksenteon pohjaksi. Toimialapalvelun verkosto toteuttaa julkaisutoimintaa ja viestintää sekä järjestää asiantuntijaseminaareja. Julkaisut sekä uutiskirje ovat saatavissa Toimialapalvelun internet-sivuilta osoitteesta www.tem.fi/toimialapalvelu.

Syksyllä 2020 julkaistiin Pk-toimialabarometrit, jotka käsittelevät pk-yritysten nykytilaa ja tulevaisuuden odotuksia. Pk-toimialabarometrit perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen Yrittäjien sekä Finnvera Oyj:n teettämään yrityskyselyyn. Puutuotealan pk-toimialabarometri julkaistiin 10.11.2020. 2.6.2020 julkaistiin *Puutuotealan näkymät* ja 25.6.2020 raportti *Katsaus teolliseen puurakentamiseen – puuelementit*.

Julkaisujen tarkoituksena on tuoda esille alan asiantuntijoiden näkemyksiä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan julkisen rahoituksen suuntaamiseen sekä yritystoiminnan kehittämiseen. Ne palvelevat myös muiden sidosryhmien tarpeita.

Tässä toimialaraportissa käsitellään koko puutuotetoimialaa, käsittäen tärkeimmät tilastoluvut toimialoista sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31). Raportissa kerrotaan toimialaan vaikuttavista vähähiilisyyden tiekartoista sekä siitä, miten julkisen puurakentamisen tavoitteet vaikuttavat alan yritysten tulevaisuuden näkymiin. Viime vuosi oli todella haastava lähestulkoon kaikilla toimialoilla, eikä myöskään puutuoteteollisuus säästynyt koronaepidemian aiheuttamilta maailmanlaajuisilta ongelmilta. Raportissa käsitellään viime vuonna toimialalle myönnettyjä koronatukia.

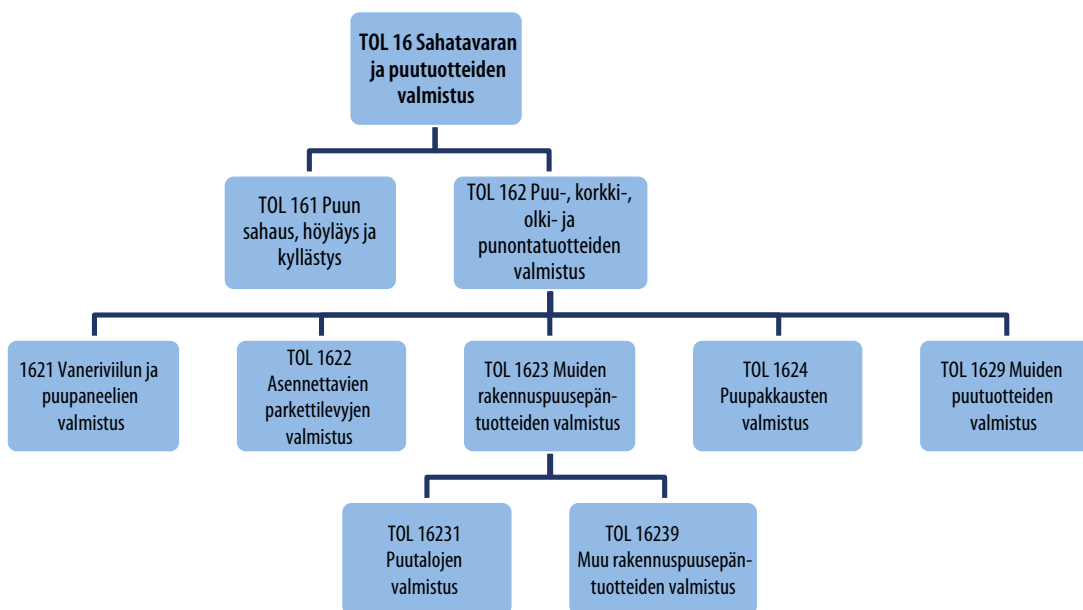
Raportin lopussa on kaksi vieraskynäkirjoitusta. Haluan kiittää Matti Mikkolaa ja Markku Karjalaista mielenkiintoisista ja ajatuksia herättävistä kirjoituksista.

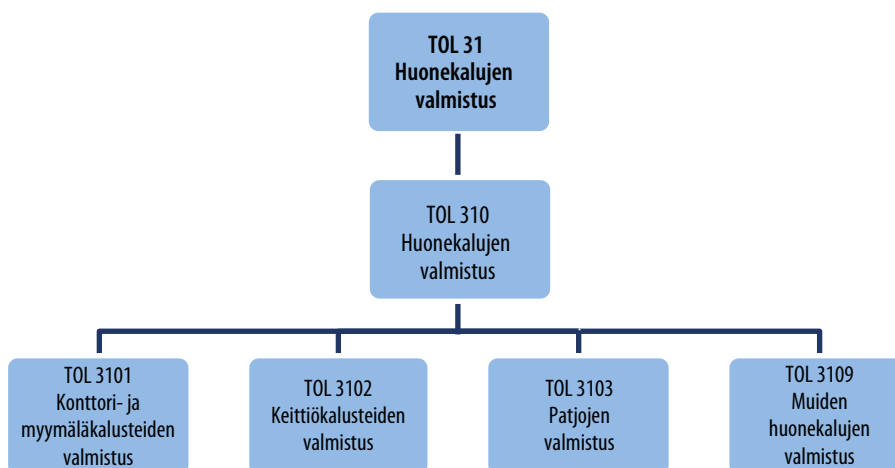
Kajaanissa 6.4.2021
Tapani Kiiskinen

1 Toimialan määrittely

Tässä raportissa tarkasteltava puutuoteteollisuus koostuu Tilastokeskuksen TOL 2008 -toimialaluokituksen pääluokan C teollisuus mukaisista toimialoista sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31).

Kuva 1. Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus -toimialaluokat (TOL 16)

Kuva 2. Huonekalujen valmistus -toimialaluokat (TOL 31)

Raportissa tarkastellaan lähinnä pk-yritysten toimintaympäristöä sekä alan näkymiä kokonaisuudessaan. TOL-luokat perustuvat yritysten antamiin tietoihin omasta toimialaluokastaan. Toimialaluokkiin sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) ja huonekalujen valmistus (TOL 31) kuuluu myös yrityksiä, jotka eivät varsinaisesti toimi kyseisillä toimialoilla. Monia puutuotealan yrityksiä on myös muissa TOL-luokissa, mikä vaikuttaa valtakunnalliseen tilastointiin. Erityisesti monet puutalovalmistajat ovat listattuina rakentamisen eli TOL 41 -luokan alla, joten niitä ei käsitellä tässä raportissa.

Viennin ja tuonnin tilastojen osalta tässä raportissa on tarkasteltu lukuja Tullin CN-nimikkeistön pohjalta. Näitä nimikkeitä käytetään vienti-ilmoituksissa ja EU:n sisäkaupan tilastoilmoituksissa.

Puutuoteala kytkeytyy voimakkaasti rakentamiseen. Sahatavaran tuotannosta noin neljä viidesosaa menee rakentamiseen joko suoraan tai välillisesti jalostamisen kautta. Rakennuspuusepäntuotteista yli 70 % menee asuntorakentamiseen. Loput puutuoteteollisuuden tuotteista käytetään enimmäkseen kalustamiseen ja sisustamiseen. Raaka-aineen osalta puutuoteala on sidonnainen metsätalouteen ja sivutuotteiden osalta muun muassa kemialliseen metsä- ja energiateollisuuteen.

2 Toimialan rakenne

2.1 Kuvaus toimialasta

2.1.1 Liikevaihto, yritysten ja henkilöstön lukumäärä

Taulukoissa 1 ja 2 on kuvattu sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen (TOL 16) sekä huonekalujen valmistuksen (TOL 31) liikevaihto alatoimialaluokittain. Puutuoteteollisuuden liikevaihto vuonna 2019 laski edellisestä vuodesta reilun prosentin. Toimialan koon arvioimiseksi taulukossa on myös esillä Suomen koko teollisuuden liikevaihto. Liikevaihdolla mitattuna puutuoteteollisuuden osuus on noin 7,2 % koko teollisuuden liikevaihdosta.

Tilastokeskuksen tilinpäätöstilaston perusteella sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen toimialan yritysten lukumäärä on reilu 1 600, ja suurin puutuoteteollisuuden alatoimiala on vaneriviilun ja puupaneeleiden valmistus.

Tilastokeskuksen tilinpäätöstilaston perusteella huonekalujen valmistuksen -toimialan yritysten lukumäärä on reilu 800, ja sen suurin alatoimiala on konttori- ja myymäläkalusteiden valmistus.

Taulukko 1. Yritysten lukumäärä ja liikevaihto alatoimialoittain, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), 2019

Toimiala	TOL	Yritykset	Liikevaihto, milj. euroa
Teollisuus (10-33)	C	19 976	138 058
Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	16	1 644	8 545
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys	161	635	2 964
Vaneriviilun ja puupaneelien valmistus	1621	24	3 768
Asennettavien parkettilevyjen valmistus	1622	4	17
Puutalojen valmistus	16231	145	642
Muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus	16239	448	939
Puupakkausten valmistus	1624	112	162
Muiden puutuotteiden valmistus; korkki-, olki- ja punontatuotteiden valmistus	1629	276	54

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

Taulukko 2. Yritysten lukumäärä ja liikevaihto alatoimialoittain, huonekalujen valmistus (TOL 31), 2019

Toimiala	TOL	Yritykset	Liikevaihto, milj. euroa
Teollisuus (10-33)	C	19 976	138 058
Huonekalujen valmistus	31	809	1 363
Huonekalujen valmistus	310	809	1 363
Konttori- ja myymäläkalusteiden valmistus	3101	152	467
Keittiökalusteiden valmistus	3102	212	411
Patjojen valmistus	3103	11	80
Muiden huonekalujen valmistus	3109	434	405

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

Taulukosta 3 näkyy, että toimialalla luokiteltujen toimipaikkojen määrä on vähentynyt tarkastelujakson 2013–2019 ajan, poikkeuksena huonekalujen valmistuksen toimialalla vuonna 2019. Samanaikaisesti henkilöstötyövuosien määrä toimipaikkaa kohden on kuitenkin ollut kasvussa. Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus toimialalla liikevaihto per henkilö on kääntynyt laskuun usean peräkkäisen kasvuvuoden jälkeen, kun huonekalujen valmistuksen toimialalla tasainen kasvu jatkuu edelleen.

Taulukko 3. Toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31), 2013–2019

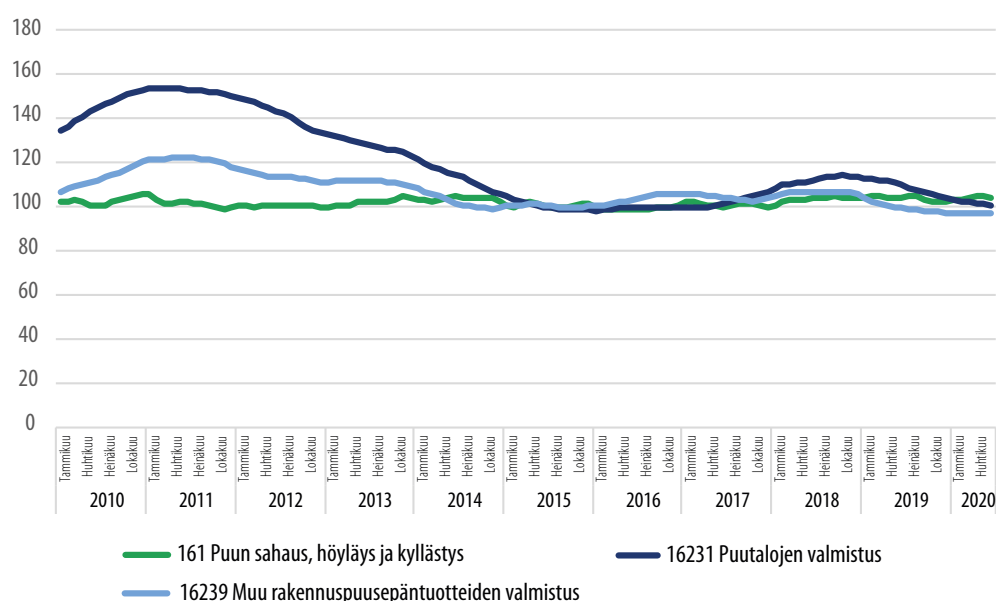
Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), vuosi	Toimi- paikkoja, lkm	Henkilöstö, htv	Henkilöstö, htv/ toimipaikka	Liikevaihto/ henkilö, 1 000 euroa
2019	1 824	18 220	10,0	345,0
2018	1 877	18 644	9,9	353,0
2017	1 925	18 252	9,5	349,0
2016	1 956	18 140	9,3	315,0
2015	2 037	18 412	9,0	297,0
2014	2 156	18 630	8,6	300,0
2013	2 262	19 758	8,7	276,0

Huonekalujen valmistus (TOL 31), vuosi	Toimi- paikkoja, lkm	Henkilöstö, htv	Henkilöstö, htv/ toimipaikka	Liikevaihto/ henkilö, 1 000 euroa
2019	861	5 899	6,9	216,0
2018	848	5 899	7,0	201,0
2017	886	5 909	6,7	186,0
2016	915	6 002	6,6	177,0
2015	955	6 054	6,3	170,0
2014	990	6 340	6,4	159,0
2013	1 048	6 839	6,5	154,0

Lähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto

Kuva 3 kertoo kolmen alatoimialan henkilöstömäärän indeksin kehityksestä. Perusvuosi kuvassa on 2015. Vuosina 2017 ja 2018 nähtiin puutalojen valmistuksessa lupaavaa kasvua, joka kuitenkin taittui myöhemmin. Puun sahauksen, höyläyksen ja kyllästyksen henkilöstömäärä on pysynyt melko tasaisena 2010-luvun aikana.

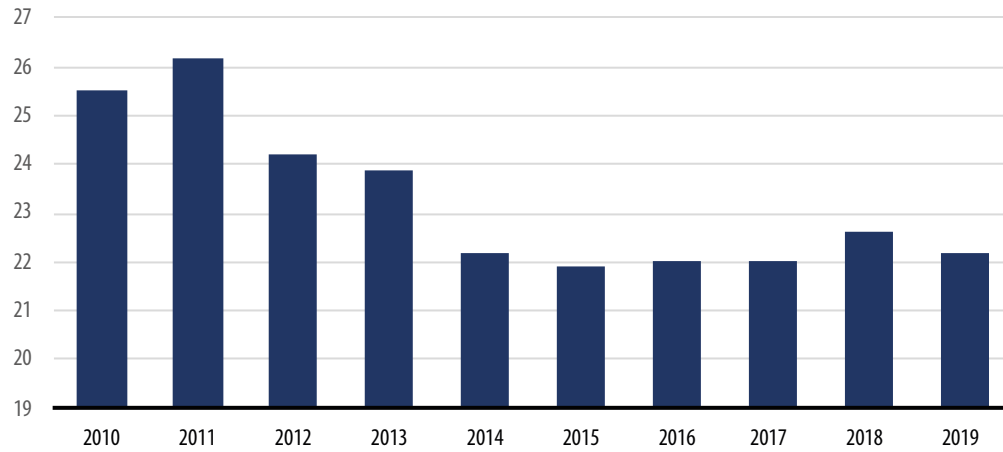
Kuva 3. Henkilöstömäärän indeksin kehitys vuosina 2010–5/2020, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), vuosi 2015 = 100

Lähde: Toimiala Online, Tilastokeskus

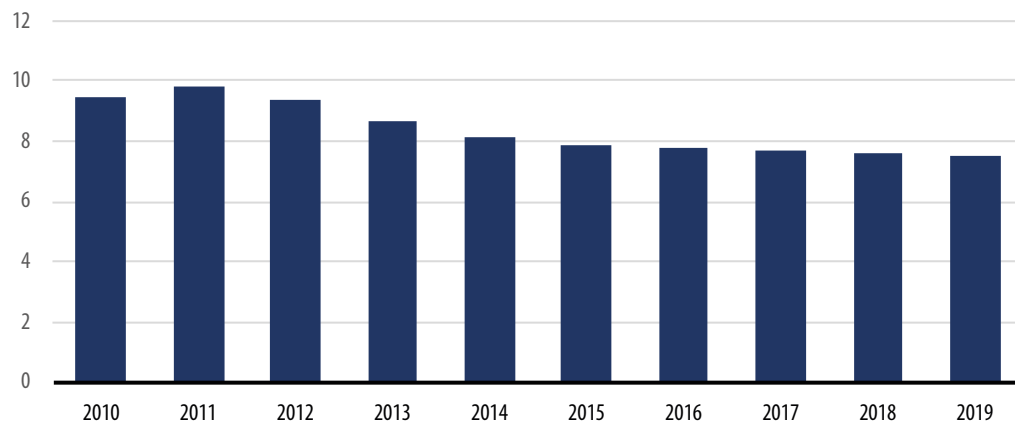
Kuvissa 4 ja 5 nähdään koko puutuoteteollisuuden työllisten määrän kehitys 2010-luvun aikana. Toimialaluokassa huonekalujen valmistus (TOL 31) työllisten määrän huippu oli vuonna 2011, jonka jälkeen määrä on laskenut tasaisesti koko vuosikymmenen ajan. Toimialaluokassa sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) työllisten määrän huippu oli myös vuonna 2011, josta tultiin kovalla vauhdilla alaspäin vuoteen 2015, jonka jälkeen oli pientä kasvua vuoteen 2018. Vuonna 2019 lukumäärä kääntyi taas laskuun. Vuonna 2019 puutuoteteollisuus (TOL 16 ja 31) työllisti yhteensä noin 25 500 henkilöä. Luku perustuu yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon.

Kuva 4. Työllisten lukumäärän kehitys vuosina 2010–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), 1 000 henkilöä

Lähde: Tilastokeskus. Kansantalouden tilinpito

Kuva 5. Työllisten lukumäärän kehitys 2010–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), 1 000 henkilöä

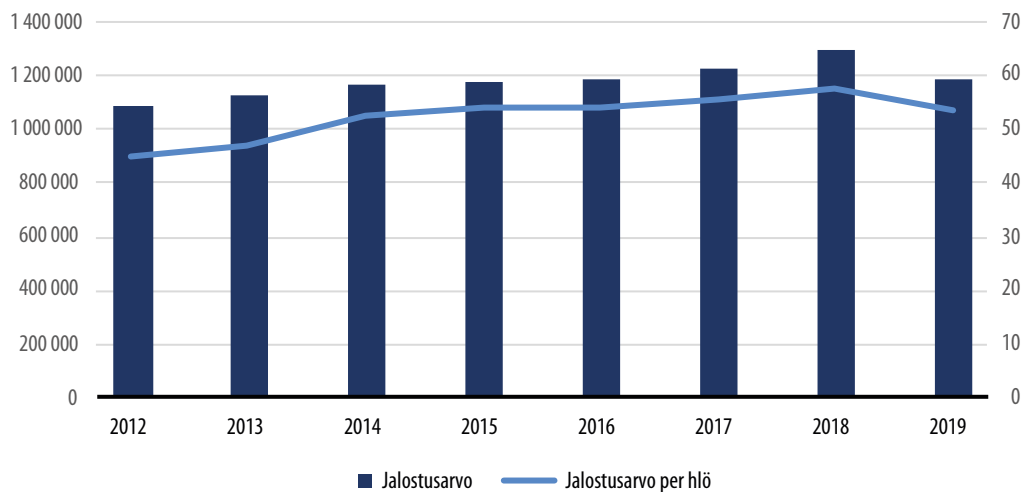

Lähde: Tilastokeskus. Kansantalouden tilinpito

2.1.2 Jalostusarvo

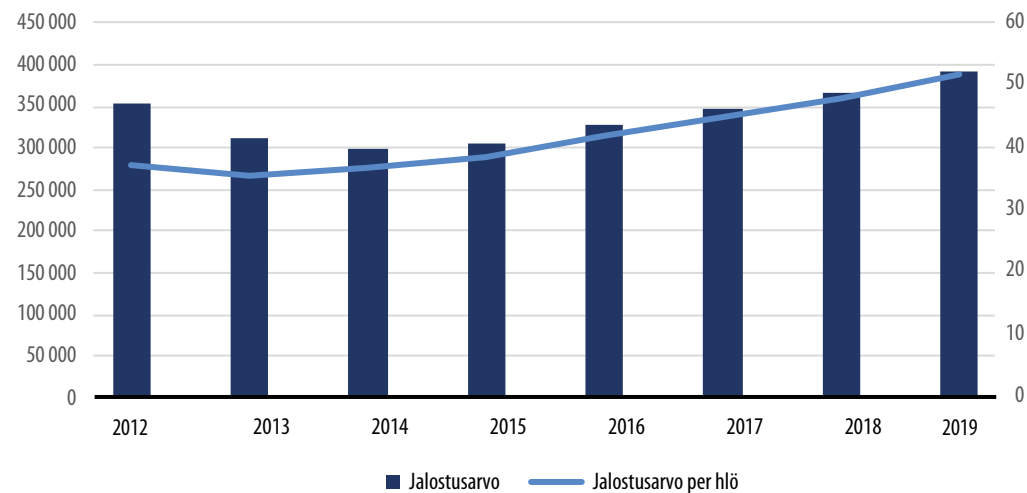
Jalostusarvolla mitataan yrityksen tuotteille ja palveluille tuottamaa arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Puutuoteteollisuuden (TOL 16 ja 31) jalostusarvo vuonna 2019 oli vajaa 1,6 miljardia euroa. Jalostusarvo kääntyi laskuun sahatavaran ja puutuotteiden valmistus toimialaluokassa (TOL 16) vuonna 2019 (kuva 6), mutta toimialaluokassa huonekalujen valmistus (TOL 31) jalostusarvo jatkui kasvu-uralla (kuva 7).

Kuva 6. Toimialan sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) jalostusarvo 2019, 1 000 euroa

Lähde: Tilastokeskus, rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Kuva 7. Toimialan huonekalujen valmistus (TOL 31) jalostusarvo 2019, 1 000 euroa

Lähde: Tilastokeskus, rakenne- ja tilinpäätöstilasto

2.2 Toimialan alueellinen jakauma

Taulukosta 4 käy ilmi puutuotealan toimipaikkojen, henkilöstön (htv) ja liikevaihdon jakauma maakunnittain. Taulukon tiedot perustuvat Tilastokeskuksen kunnittaiseen toimipaikkatilastoon, joka puolestaan perustuu yrityksen toimipaikkojen toimialaluokituksen tietoihin eikä siten koko yrityksen toimialaluokituksen tietoihin. Tämä eroavaisuus näkyy esimerkiksi siinä, että tilaston toimipaikkoihin perustuva puutuoteteollisuuden liikevaihto on pienempi kuin tilinpäätöstilaston yritysten toimialaluokituksen perustuva liikevaihto.

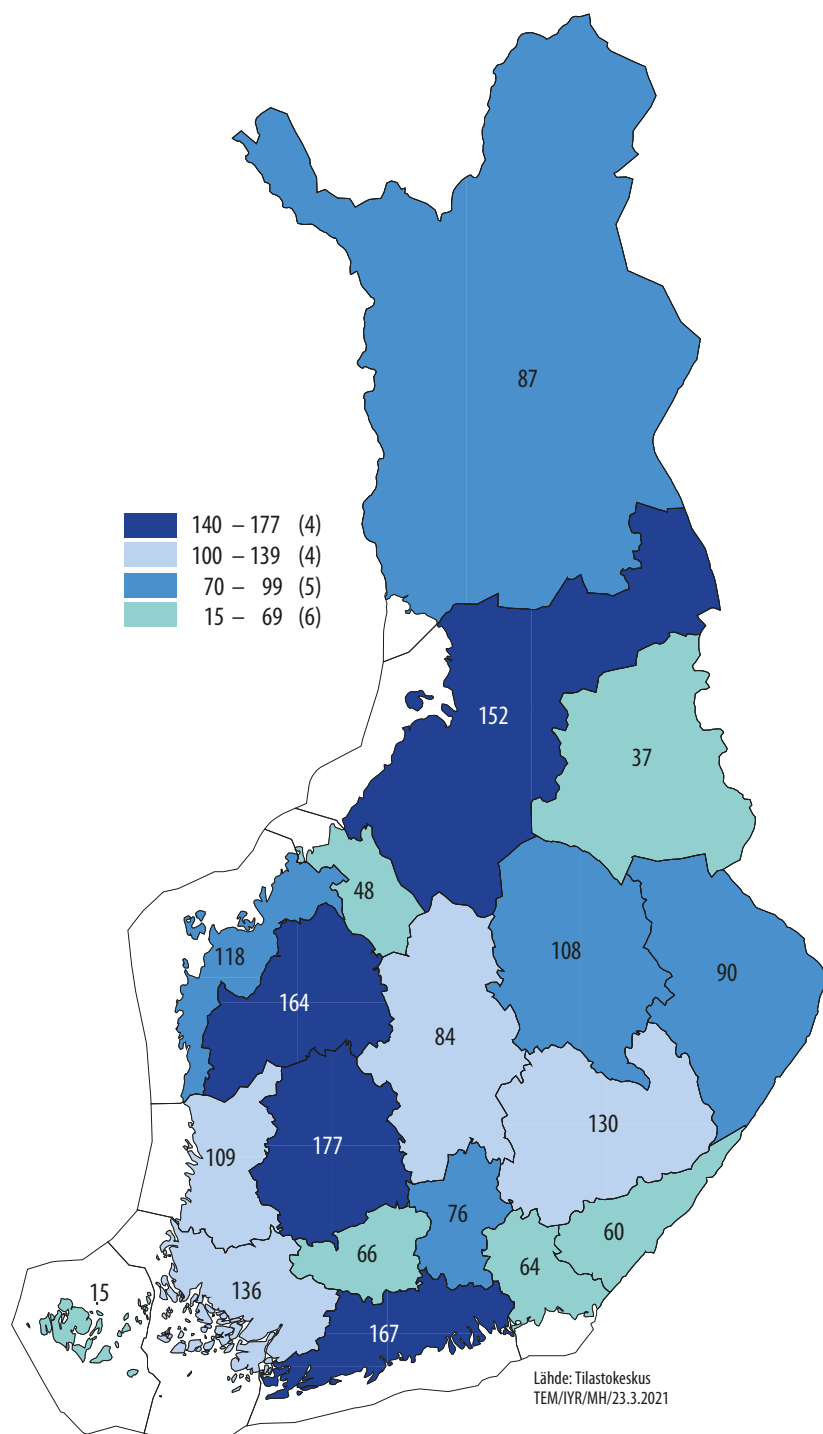
Taulukko 4. Puutuotetoimialan toimipaikat, henkilöstö (htv) ja liikevaihto maakunnittain vuonna 2019, TOL 16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punonta-tuotteiden valmistus, TOL 31 Huonekalujen valmistus

		Toimipaikat, lkm	Henkilöstö, htv	Liikevaihto, 1 000 euroa	Liikevaihto/ henkilö, 1 000 euroa
MK01 Uusimaa	C Teollisuus (10-33)	4 567	66 627	52 699 252	791
	TOL 16	165	1 391	201 741	145
	TOL 31	178	852	185 202	217
MK02 Varsinais-Suomi	C Teollisuus (10-33)	2 594	31 502	11 861 105	377
	TOL 16	134	503	185 034	368
	TOL 31	95	559	97 552	175
MK04 Satakunta	C Teollisuus (10-33)	1 320	16 806	6 743 891	401
	TOL 16	97	638	312 787	490
	TOL 31	39	512	127 905	250
MK05 Kanta-Häme	C Teollisuus (10-33)	765	10 416	3 356 607	322
	TOL 16	60	483	189 244	392
	TOL 31	22	96	12 656	132
MK06 Pirkanmaa	C Teollisuus (10-33)	2 520	32 589	12 382 000	380
	TOL 16	166	1 221	457 666	375
	TOL 31	73	540	211 376	391
MK07 Päijät-Häme	C Teollisuus (10-33)	1 017	13 193	3 909 341	296
	TOL 16	73	1 592	617 912	388
	TOL 31	81	1 035	210 810	204
MK08 Kymenlaakso	C Teollisuus (10-33)	668	9 271	4 454 667	480
	TOL 16	62	540	210 186	390
	TOL 31	15
MK09 Etelä-Karjala	C Teollisuus (10-33)	522	7 561	4 045 131	535
	TOL 16	54	465	257 676	554
	TOL 31	12	29	3 992	137

		Toimipaikat, lkm	Henkilöstö, htv	Liikevaihto, 1 000 euroa	Liikevaihto/ henkilö, 1 000 euroa
MK10 Etelä-Savo	C Teollisuus (10-33)	677	7 373	1 628 590	221
	TOL 16	119	1 863	526 901	283
	TOL 31	21	160	27 536	172
MK11 Pohjois-Savo	C Teollisuus (10-33)	929	11 957	3 919 782	328
	TOL 16	91	1 384	689 034	498
	TOL 31	31	291	41 965	144
MK12 Pohjois-Karjala	C Teollisuus (10-33)	670	9 133	3 008 110	329
	TOL 16	105	1 078	457 748	425
	TOL 31	16	138	22 512	163
MK13 Keski-Suomi	C Teollisuus (10-33)	1 071	14 919	4 826 002	323
	TOL 16	103	1 526	454 350	298
	TOL 31	44	384	66 745	174
MK14 Etelä-Pohjanmaa	C Teollisuus (10-33)	1 357	13 525	4 298 883	318
	TOL 16	154	1 127	347 949	309
	TOL 31	110	555	105 486	190
MK15 Pohjanmaa	C Teollisuus (10-33)	994	17 967	6 584 438	366
	TOL 16	97	388	107 286	277
	TOL 31	15	90	38 012	424
MK16 Keski-Pohjanmaa	C Teollisuus (10-33)	344	4 410	1 722 688	391
	TOL 16	46	502	122 979	245
	TOL 31	9	49	9 402	192
MK17 Pohjois-Pohjanmaa	C Teollisuus (10-33)	1 437	21 829	8 180 250	375
	TOL 16	149	2 638	801 392	304
	TOL 31	59	478	93 799	196
MK18 Kainuu	C Teollisuus (10-33)	221	2 110	476 902	226
	TOL 16	32	253	125 292	495
	TOL 31	10	42	6 209	149
MK19 Lappi	C Teollisuus (10-33)	687	7 339	6 885 777	938
	TOL 16	87	564	205 058	364
	TOL 31	26	55	9 390	172
MK21 Ahvenanmaa	C Teollisuus (10-33)	159	832	238 962	287
	TOL 16	17	60	21 611	361
	TOL 31	2

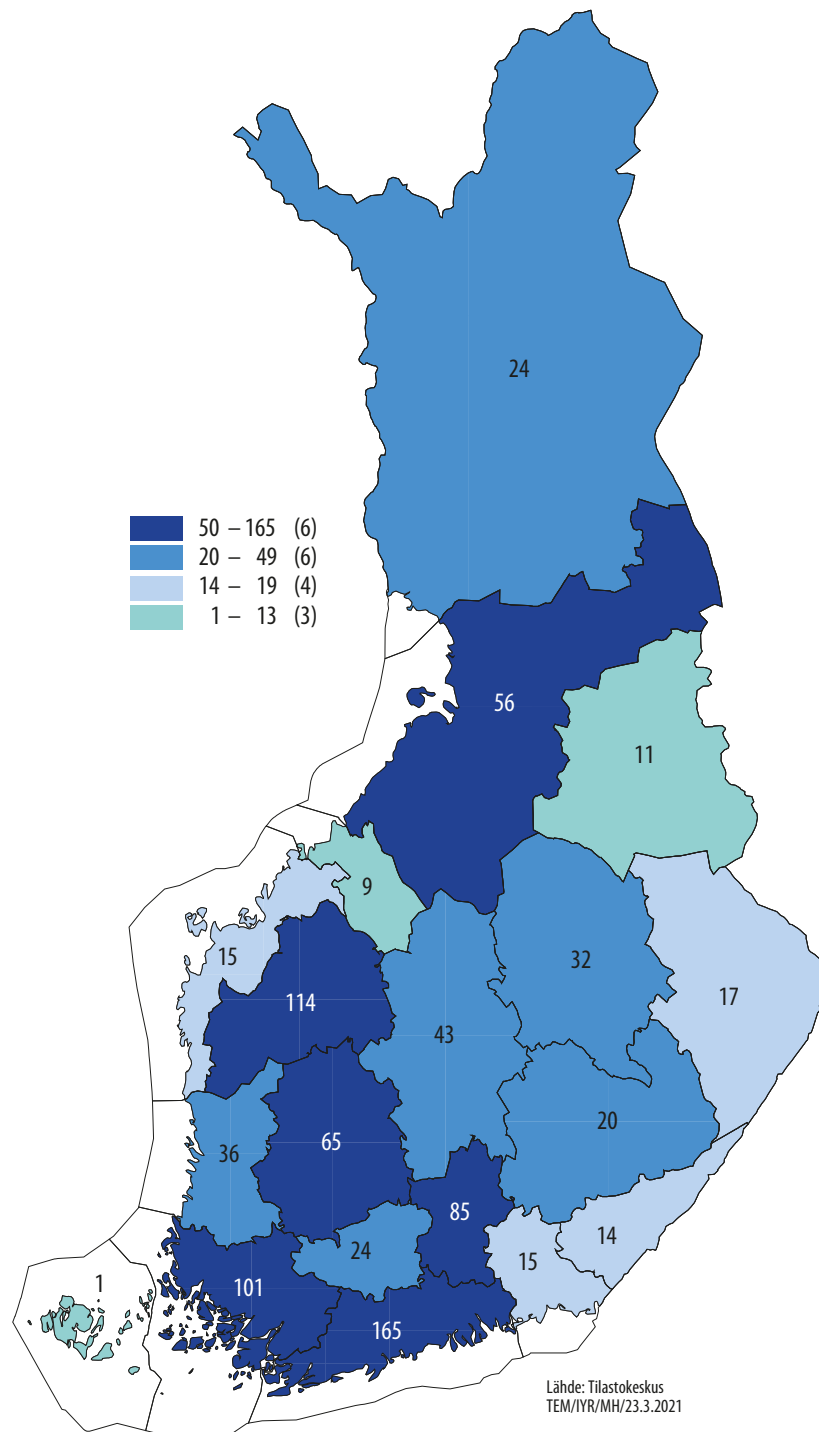
Lähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto

Kuva 8. Yritysten toimipaikat maakuntaakohtaisesti vuonna 2018, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus, lkm (TOL 16)

Lähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto

Kuva 9. Yritysten toimipaikat maakuntaakohtaisesti vuonna 2018, huonekalujen valmistus, lkm (TOL 31)

Lähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto

2.3 Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

Toimialan yritysten määrä vähenee sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen (TOL 16) toimialaluokassa. Vuonna 2019 nettomuutos oli -22 yritystä. Toimialaluokassa huonekalujen valmistus (TOL 31) on kuitenkin päinvastainen tilanne, sillä nettomuutos vuonna 2019 oli +14 uutta yritystä. Eniten yritysten määrä on vähentynyt muiden rakennuspuusepäntuotteiden valmistus -alatoimialalla ja kasvanut eniten muiden huonekalujen valmistus alatoimialalla (Taulukko 5).

Taulukko 5. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset vuonna 2019, lkm

	Aloittaneet	Lopettaneet	Nettomuutos
C Teollisuus	1 970	1 265	705
16 Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	89	111	-22
161 Puun sahaus, höyläys ja kyllästys	33	43	-10
162 Puu-, korkki-, olki- ja punontatuotteiden valmistus	56	68	-12
1621 Vaneriviilun ja puupaneelien valmistus	1	2	-1
1623 Muiden rakennuspuusepäntuotteiden valmistus	30	45	-15
16231 Puutalojen valmistus	4	12	-8
16239 Muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus	26	33	-7
1624 Puupakkausten valmistus	8	2	6
1629 Muiden puutuotteiden valmistus	17	19	-2
31 Huonekalujen valmistus	55	41	14
3101 Konttori- ja myymäläkalusteiden valmistus	6	6	0
3102 Keittiökalusteiden valmistus	6	10	-4
3109 Muiden huonekalujen valmistus	43	25	18

Lähde: Toimiala Online, Tilastokeskus

2.4 Toimialan suurimmat yritykset

Puutuoteteollisuuden suurimmat yritykset on listattu toimialaraportin liitteissä 1-5. Tiedot perustuvat Asiakastieto Oy:n yritystietotaulukkoon. Taulukon tiedot on poimittu sahatavaran ja puutuotteiden valmistus TOL 16 sekä huonekalujen valmistus TOL 31 toimialaluokkiin ilmoitettujen yritysten joukosta.

3 Markkinoiden kehitys ja näkymät

3.1 Markkinoista

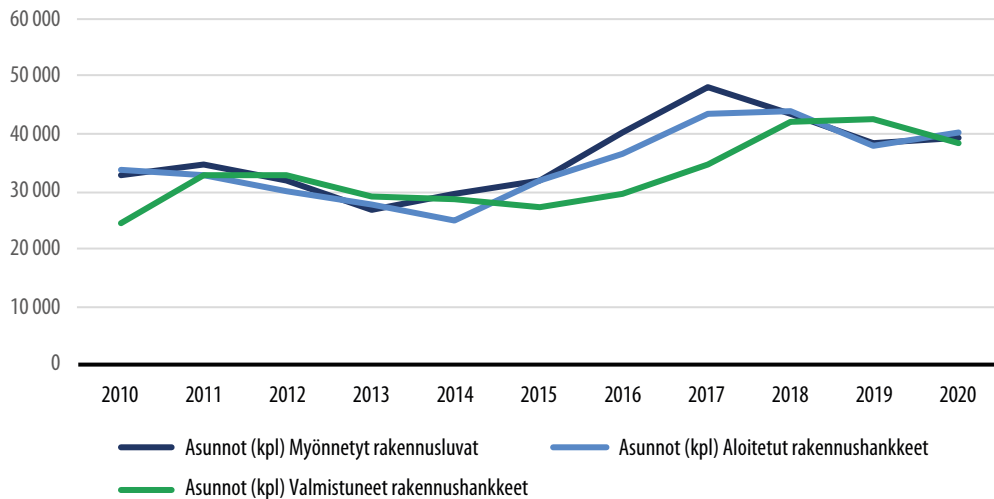
Vuoden 2020 alussa alkanut koronaepidemia on vaikuttanut voimakkaasti niin kotimaan kauppaan kuin myös vientimarkkinoihin. Sahatavaran kysyntä elpyi loppuvuoden aikana, mutta viennin määrä laski voimakkaasti edelliseen vuoteen verrattuna. Sahatavaran tuotannossa elettiin koronaepidemian aiheuttaman markkinahäiriön ja epävarmuuden keskellä koko viime vuosi, mikä vaikutti niin raaka-aineen hankintaan kuin tuotteiden valmistukseenkin. Rakennusteollisuus RT:n arvion mukaan rakentamisessa ei koettu koronapandemian aiheuttamia suuria vaikutuksia vuonna 2020, mutta vuoden 2021 aikana rakentamisen ennakoitaan painuvan kaksi prosenttia miinukselle.¹ Vuoden 2021 alusta voimaan tullut brexit vaikuttaa puutuoteteollisuuden yritysten näkymiin Iso-Britannian viennin osalta. Iso-Britannia on ollut Suomen neljänneksi tärkein sahatavaran vientimaa.

3.1.1 Puurakentamisen markkinat

Puurakentamisen osuuden odotetaan kasvavan kotimaassa etenkin julkisessa rakentamisessa. Koronaepidemia innosti suomalaiset nikkaroimaan sekä laittamaan koteja ja piharakenteita kuntoon. Tämä näkyi positiivisesti tiettyjen tuotteiden kysynnässä ja innostuksen odotetaan jatkuvan tulevana kesänä.

Puukerrostalojen osuus uusista kerrostaloaloituksista on ollut noin 5 % ja sen odotetaan kasvavan maltillisesti tulevina vuosina. Uusia puukerrostaloja on rakenteilla lähivuosina reilun 2 300 asunnon verran. Edellä mainittujen lisäksi uusia asuinpuukerrostaloita on vireillä noin yhdeksän tuhannen asunnon verran eri puolilla Suomea. Puukerrosrakentamisen kasvava osuus edesauttaa kotimaisen teollisen puurakentamisen kehittymistä. Teollinen rakentaminen tarjoaa paljon hyötyjä kerrostalorakentamiseen, etenkin hankkeiden läpimenoajan lyhentyminen tilaelementtirakentamista hyödyntäen mahdollistaa nopeampaa ja tehokkaampaa rakentamista. Kuvassa 10 on esitetty asuntotuotanto (kpl) vuosina 2010–2020.

¹ Rakennusteollisuus RT ry: Suhdannekatsaus maaliskuu 2021. Saantitapa <https://www.rakennusteollisuus.fi/suhdanteet>

Kuva 10. Asuntotuotanto vuosina 2010–2020, kpl

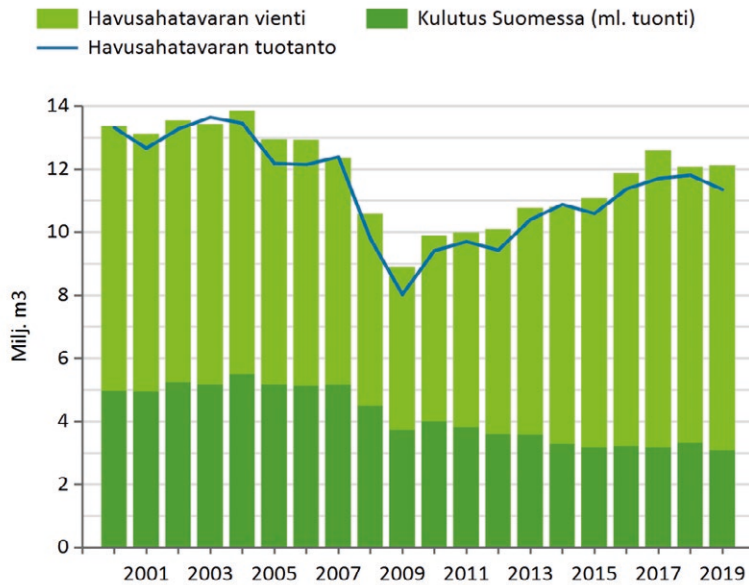
Lähde: Tilastokeskus, Rakennus- ja asuntotuotanto

3.2 Viennin merkitys toimialalla

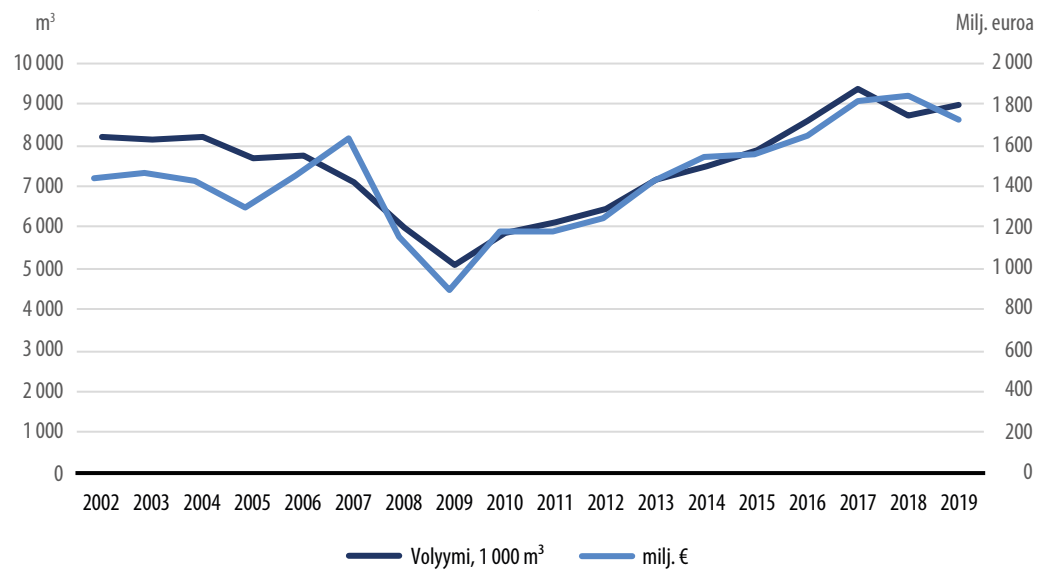
Metsäteollisuustuotteiden viennin arvo oli vuonna 2019² noin 10,6 miljardia euroa, joka on reilu 19 % koko Suomen kokonaisviennistä. Puutuoteteollisuuden osuus tästä oli 2,4 miljardia euroa. Tammi-lokakuussa 2020 metsäteollisuustuotteiden viennin arvo oli 8,653 miljardia euroa, josta puutuoteteollisuuden osuus oli noin 2,1 miljardia euroa. Viennin arvo putosi jyrkästi koronaepidemian seurauksena.

Kotimaassa sahatavaran kulutus on ollut pitkään laskusuhdanteinen ja siksi kasvua onkin haettava viennistä (Kuva 11).

² Metsäteollisuus ry. Saantitapa <https://www.metsateollisuus.fi/tilastot>

Kuva 11. Havusahatavaran vienti, tuotanto ja kulutus Suomessa (ml. tuonti) vuosina 2001–2019

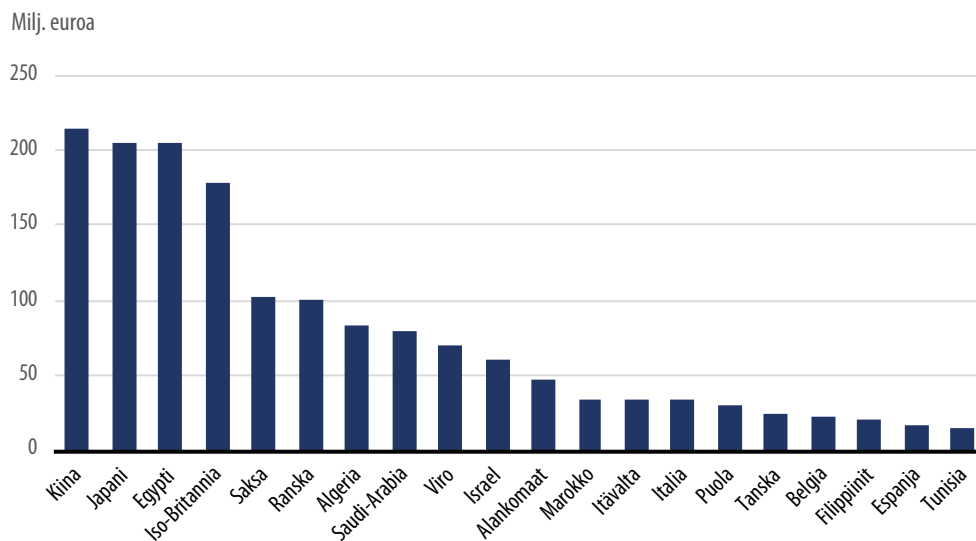
Lähde: Metsäteollisuus ry

Kuva 12. Sahatavaran viennin kehittyminen vuosina 2002–2019 (CN=4407), milj. euroa oikea asteikko, volyymi 1000 m³ vasen asteikko

Lähde: Tulli, Uljas-tilastotietokanta

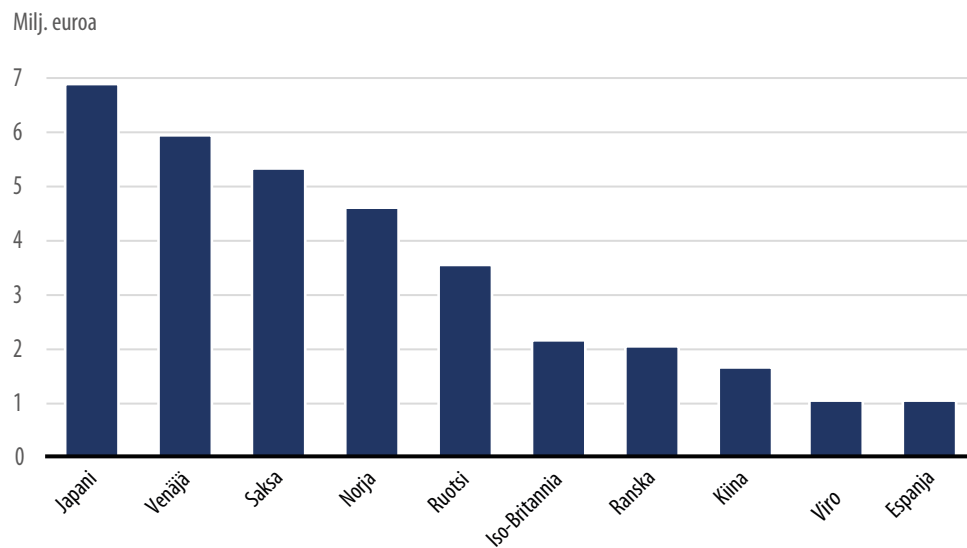
Sahatavaran päävientimaat vuonna 2019 olivat Kiina, Japani, Egypti ja Iso-Britannia (kuva 13). Puutaloteollisuuden päävientimaat olivat puolestaan vuonna 2019 Japani, Venäjä, Saksa ja Norja (kuva 14).

Kuva 13. Sahatavaran TOP 20 vientimaat vuonna 2019 (CN=4407)

Lähde: Tulli, Uljas-tilastotietokanta

Kuva 14. Puutaloteollisuuden TOP 10 vientimaat vuonna 2019

Lähde: Tulli, Uljas-tilastotietokanta

3.2.1 Vientimarkkinoiden kehitys³

Aasian markkinoilla on runsaasti kysyntää suomalaiselle laadukkaalle puutavaralle. Kiinan bruttokansantuotteen kasvu on palannut jo koronaepidemiaa edeltävälle tasolle ja tulevat hiilineutraaliustavoitteet oletettavasti vahvistavat puutuotteiden markkina-asemaa. Myös rakentamisen volyymi on ollut Kiinassa jatkuvassa kasvussa viimeisen kymmenen vuoden ajan, sillä Kiinan väestö kasvaa edelleen ja asuminen keskittyy kaupunkeihin. Vaikka Kiinan oman puuston ala on kasvanut tasaisesti viimeisen viidentoista vuoden ajan, on myös puun tuonti kasvanut samanaikaisesti. Kiinan puun kysyntä onkin maailman toiseksi suurinta. Myös perinteisessä kotimaisen puutavaran vientimaassa Japanissa eurooppalaisen puutavaran vienti jatkuu vahvana.

Pohjois-Afrikasta ja Lähi-idästä löytyy tällä hetkellä maailman nopeimmin kasvavia rakennussektoreita. Alueilla on kysyntää puutavaralle ja kysynnän odotetaan jatkuvan hyvänä. Etenkin kansalliset rakennushankkeet lisäävät rakennustarvikkeiden kysyntää merkittävästi.

Puun käyttö kerrostalorakentamisessa kasvaa tasaisesti Euroopassa, etenkin CLT:n⁴ käyttö. CLT:n tuotantokapasiteetin kasvattamiseen on investoitu merkittävästi viime vuosina muun muassa Ruotsissa, Itävallassa ja Tšekissä, joten tarjonta kasvaa lähivuosina.

INFOKULMA

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelmasuunnitelmaa on päivitetty keväällä 2020 vastaamaan paremmin koronaepidemian takia muuttunutta tilannetta. Hallituksen elvytystoimet sekä korona-exit-strategia on otettu huomioon tässä päivitettyssä versiossa.

Suomen vienti pyritään palauttamaan ohjelman toimenpiteillä jälleen kasvuralle vuoden 2021 aikana. Vientiä harjoittavien yritysten määrä on tarkoitus saada kasvuun erityisesti yli 100 000 euroa kansainvälistä liikevaihtoa tekevien yritysten joukossa. Viennin arvonlisän katsotaan kasvavan erityisesti digitaalisten ratkaisujen sekä palvelujen viennistä.

³ Lähde: Sahateollisuus ry, Wood from Finland Conference 2021, 18.2.2021

⁴ Cross laminated timber, ristiinliimattu puulevy

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelmassa määritellään seuraavasti: *Ohjelma painotetaan mm. kansainvälisen liiketoiminnan osaamista, tuottavuuden ja jalostusarvon kasvua, vähähiiliseen bio- ja kiertotalouteen siirtymistä sekä kotimaisten ja kansainvälisten rahoitusmahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä. Ohjelma sisältää toimialakohtaiset tiekartat vähäpäästöisyyteen, joissa huomioidaan myös kansainvälistymis- sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaationäkökulma.*⁵

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma jakaantuu neljään tavoitteeseen, joille jokaiselle on esitetty omat toimenpiteet. Ohjelman neljä tavoitetta on lyhyesti esitelty alla.

- **Kysyntävetoiset ekosysteemit**

Suomeen syntyy uusia, eri toimialojen ja maiden rajat ylittäviä ja globaalisti kilpailukykyisiä ekosysteemejä, joiden kautta suomalaisyritykset uudistuvat kasvattaen TKI-toiminnalla tuottavuuttaan, jalostusarvoaan ja kansainvälistä kilpailukykyään. Ekosysteemeillä on voimakas kytkentä parhaimpiin tutkimusryhmiin ja osaamiskeskittyihin.

- **Kansainvälistymispalveluiden kehittäminen osana Team Finland -strategian toimeenpanoa**

Alueelliset, kansalliset ja kansainväliset sekä julkiset ja yksityiset kansainvälistymispalveluja tarjoavat asiantuntijaorganisaatiot toimivat entistä tavoitteellisemmin, vaikuttavammin ja asiakaslähtöisemmin yhteen. Suomalaisten yritysten kilpailukyky ja kansainväliset verkostot vahvistuvat markkinointi- ja digivalmiuksien kasvun, vaikuttavan TKI-toiminnan sekä kansainvälisten osaajien avulla.

- **Monipuolinen kotimainen ja kansainvälinen rahoitustarjonta ja sen tehokkaampi hyödyntäminen**

Suomalaiset vientiyritykset hyödyntävät tehokkaammin kotimaisia ja kansainvälisiä rahoituslähteitä ja eri instrumenttitarjontaa. Julkinen rahoitus- ja palvelutarjonta mahdollistaa suurten kokonaisratkaisujen viemisen vastaamaan globaaleihin asiakas-tarpeisiin. Kehitysyhteistyörahoituksella avataan markkinaa suomalaisille vienti-yrityksille. Tavoitteena on kasvattaa suomalaisyritysten ratkaisujen rahoitus- ja vientimahdollisuuksia globaaleilla markkinoilla kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

- **Ilmastoratkaisut**

Suomalaisyritykset hyödyntävät vähähiiliseen bio- ja kiertotalouteen liittyvät globaalit liiketoimintamahdollisuudet. Vähähiilisyydestä ja ilmastoratkaisuista tulee suomalaisyrityksille merkittävä kansainvälinen kilpailuetu. Suomen maakuva kehittyy globaalina kiertotalous- ja vähähiilisyyssratkaisujen tarjoajana.

Lisätietoja viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelmasta löytyy työ- ja elinkeinoministeriön julkaisusta (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162486>).

5 Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma

4 Alan yritysten taloudellinen tilanne

Toimialaraportissa tarkastellaan toimialaluokkien sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31) kannattavuutta ja omavaraisuutta. Yrityksen kannattavuutta tarkastellaan käyttökateprosentin⁶, liikutulosprosentin⁷ ja kokonaispääoman tuottoprosentin⁸ avulla.

Toimialaluokissa sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31) käyttökateprosentit ovat selkeästi koko teollisuuden käyttökateprosenttia alhaisempia. Tähän on osaltaan selityksenä toimialan rakenne. Toimialalla käytetään runsaasti ulkopuolisia palveluita, kuten puutavaran hankintaa sekä ulkoistettuja paikallisia logistiikkapalveluita. Teollisuuden käyttökateprosentti on useimmiten 5–20 %.

Kuvassa 15 on kuvattuna sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen toimialaluokan käyttökateprosentti ja sen kehittyminen aikavälillä 2012–2019. Vuonna 2019 puutalojen valmistus alatoimialalla käyttökateprosentin mediaaniluku oli heikoin, kun taas puun sahaus höyläys ja kyllästys alatoimialalla se oli korkein.

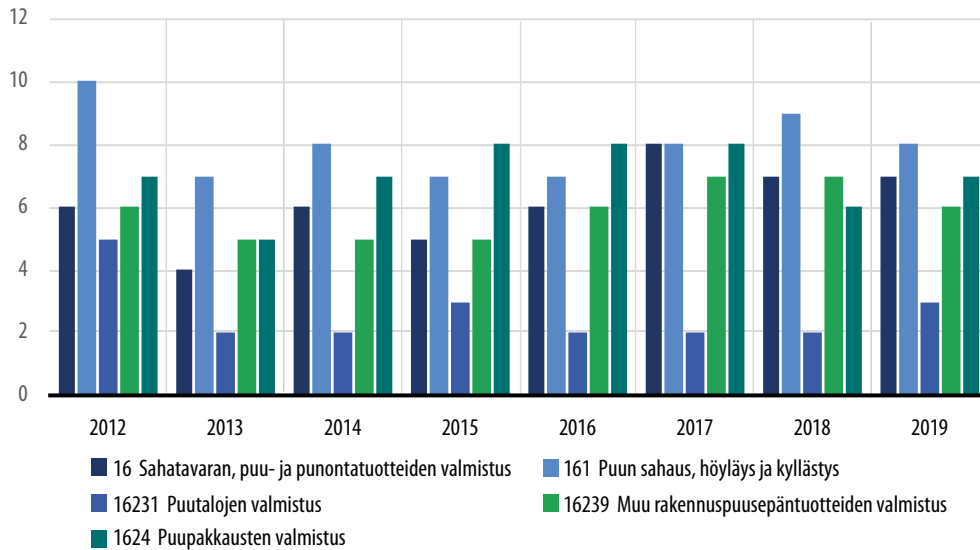
Kuvassa 16 on kuvattuna huonekalujen valmistuksen käyttökateprosentin mediaaniluku ja sen kehittyminen aikavälillä 2012–2019. Huonekalujen valmistuksen käyttökateprosentti on kasvanut tasaisesti vuodesta 2014 lähtien.

6 Käyttökateprosentti kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja veroja.

7 Liikutulosprosentti kertoo, kuinka paljon liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Tämä tunnusluku huomioi myös poistot.

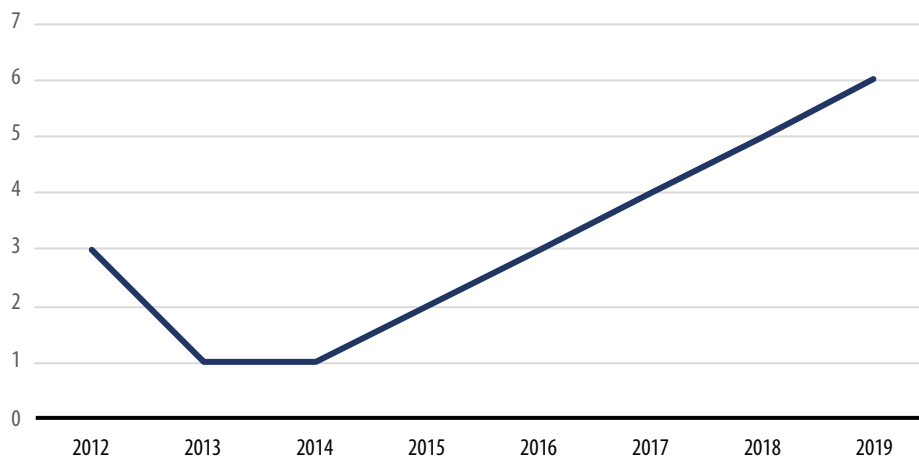
8 Kokonaispääoman tuottoprosentti mittaa yrityksen kykyä tuottaa tulosta kaikelle sen toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

Kuva 15. Käyttökateprosentin mediaanin kehittyminen vuosina 2012–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

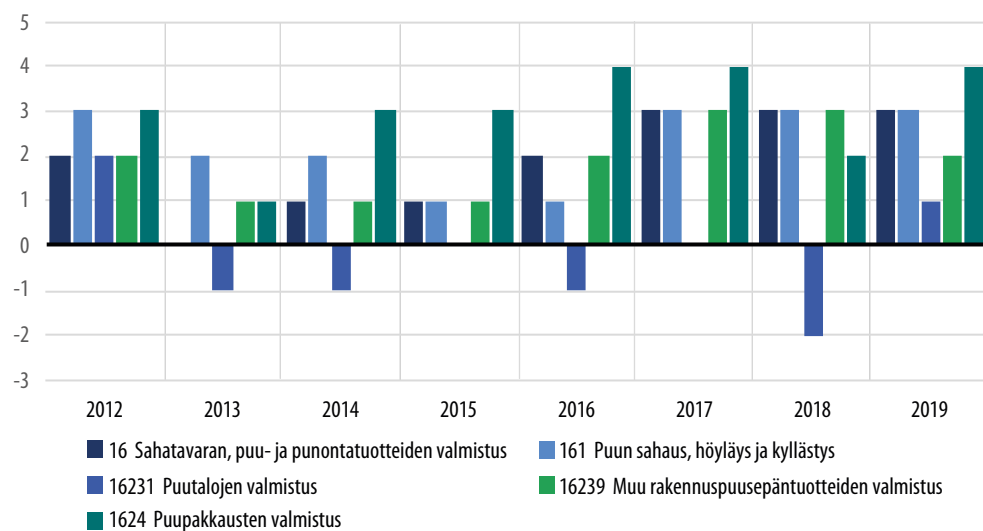
Kuva 16. Käyttökateprosentin mediaanin kehittyminen vuosina 2012–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

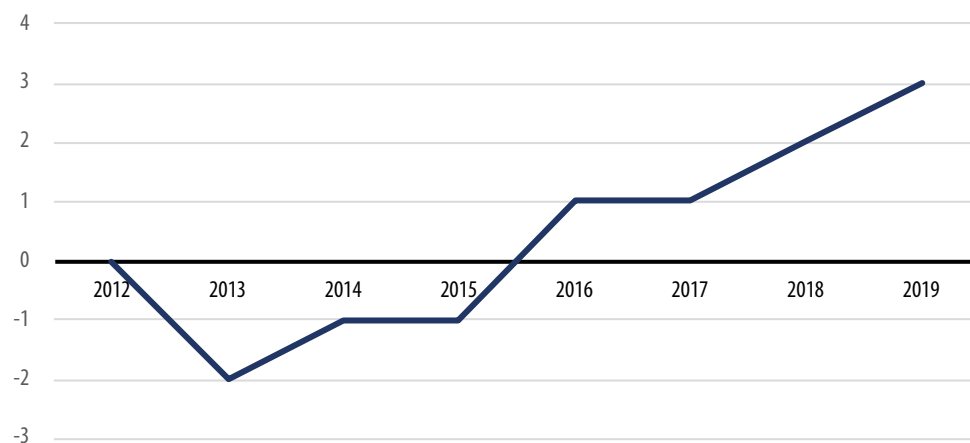
Kuva 17 kertoo sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen toimialaluokan liike-tulosprosentin kehitymisestä vuosina 2012–2019. Vuoden 2019 puutuoteteollisuuden mediaani liike-tulosprosentti oli 3 %. Puutalojen valmistus alatoimialassa liike-tulosprosentti oli 1 %. Kuvassa 18 näkyy huonekalujen valmistuksen toimialaluokan liike-tulosprosentin kehittyminen vuosina 2012–2019. Huonekalujen valmistuksessa liike-tulosprosentti oli 3 % vuonna 2019. Teollisuuden mediaani liike-tulosprosentti vuonna 2019 oli 4 %.

Kuva 17. Liike-tulosprosentin kehittyminen vuosina 2012–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

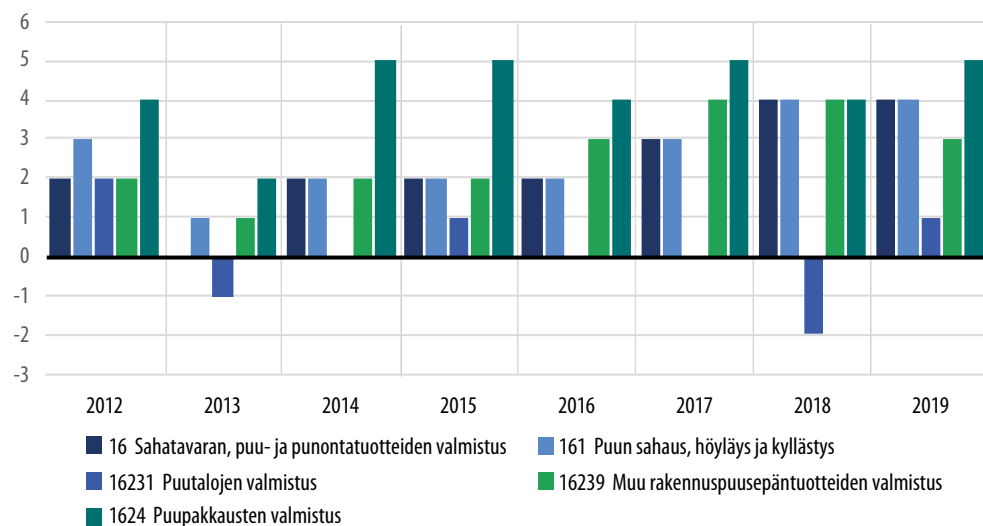
Kuva 18. Liike-tulosprosentin kehittyminen vuosina 2012–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

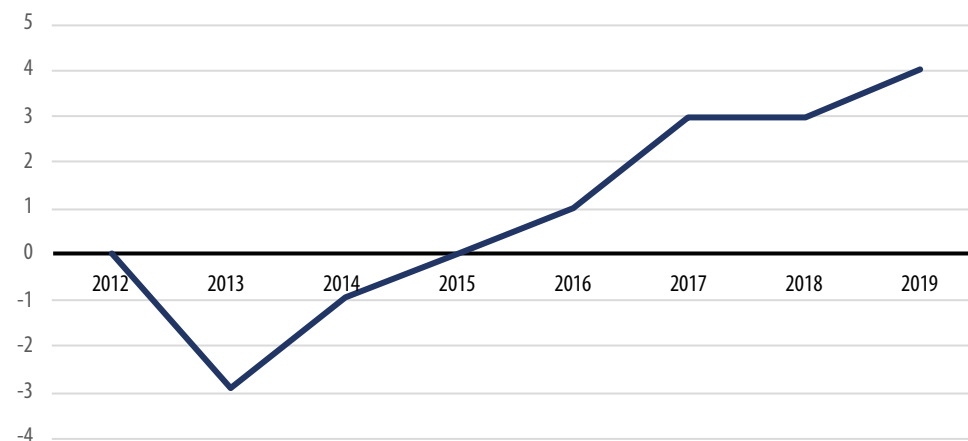
Kuvasta 19 voidaan huomata, että sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen toimialaluokan alatoimialoilla on kokonaispääoman tuottoprosentin suhteen suurta vaihtelevuutta. Puupakkausten valmistus alatoimialalla kokonaispääoman tuottoprosentti on ollut monta vuotta peräkkäin toimialan paras, kun taas puutalojen valmistuksen alatoimialalla kokonaispääoman tuottoprosentin mediaani on vaihdellut nollan molemmin puolin. Kuvassa 20 on kuvattu huonekalujen valmistus toimialaluokan kokonaispääoman tuottoprosentti vuosina 2012–2019.

Kuva 19. Kokonaispääoman tuottoprosentin kehittyminen vuosina 2012–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

Kuva 20. Kokonaispääoman tuottoprosentin kehittyminen vuosina 2012–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), %

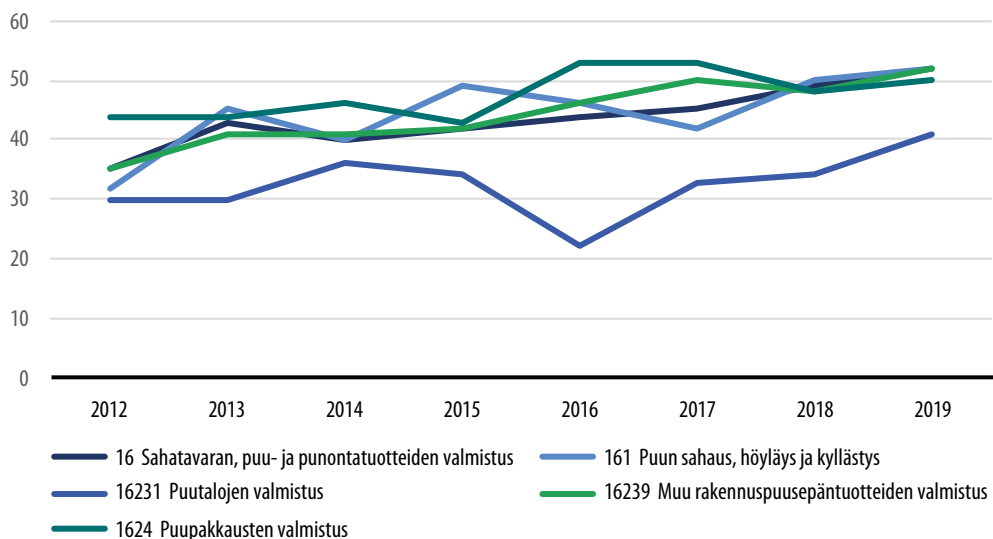

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

Omavaraisuusasteen kehitys kuvassa 21 kertoo sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen toimialan yritysten vakavaraisuudesta. Omavaraisuusasteen katsotaan olevan hyvä, jos se on yli 40 %. Heikkona omavaraisuusasteena pidetään alle 20 %:n tasoa.

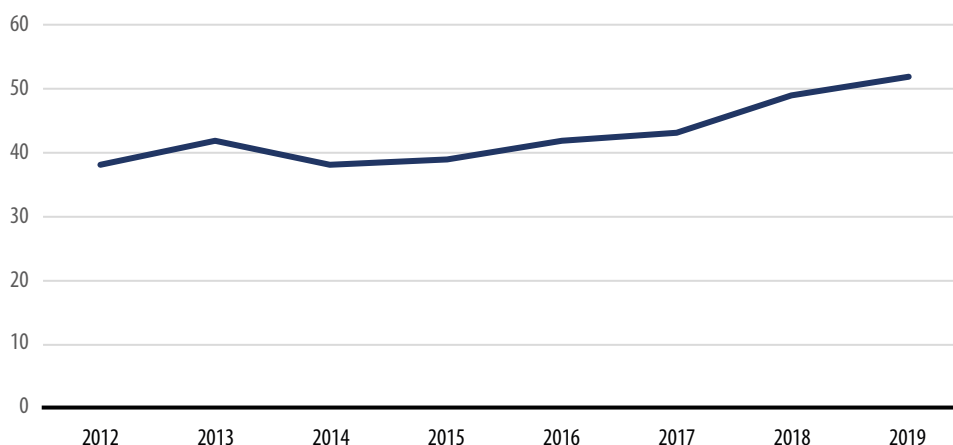
Puutalojen valmistuksen alatoimialalla omavaraisuusaste on kaikkein heikoin, mutta sekin on selkeästi kehittymässä positiiviseen suuntaan. Kuvasta 22 nähdään, että huonekalujen valmistuksen toimialan omavaraisuusaste on hyvä ja kehittyy positiivisesti.

Kuva 21. Omavaraisuusasteen kehittyminen vuosina 2012–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), %

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

Kuva 22. Omavaraisuusasteen kehittyminen vuosina 2012–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), %

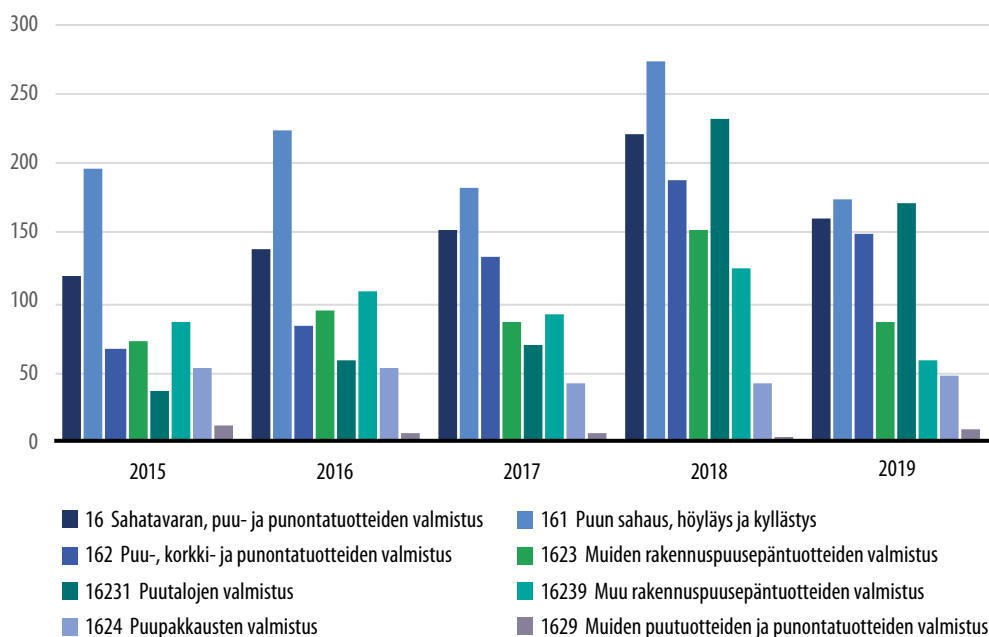

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstilastot

5 Investoinnit ja tuotekehitys

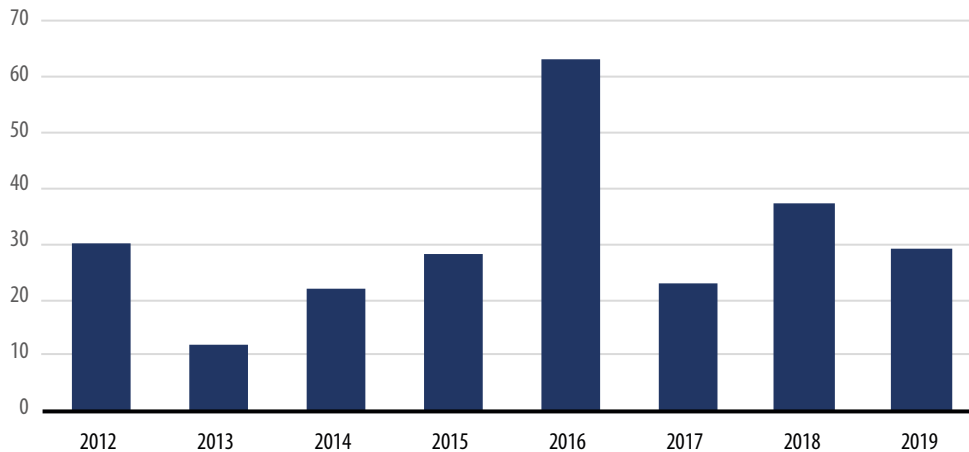
Aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset ovat yleisellä tasolla pienentyneet sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen (TOL 16) toimialaluokassa vuonna 2019 edelliseen vuoteen verrattuna (kuva 23). Vuosien 2015–2019 välillä huomaa puutalojen valmistuksen alatoimialan positiivisen kehityksen. Kuvassa 24 on esitetty huonekalujen valmistuksen (TOL 31) toimialan aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset vuosina 2012–2019.

Kuva 23. Aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset vuosina 2015–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), 1 000 euroa

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstiedot

Kuva 24. Aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset vuosina 2015–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), 1 000 euroa

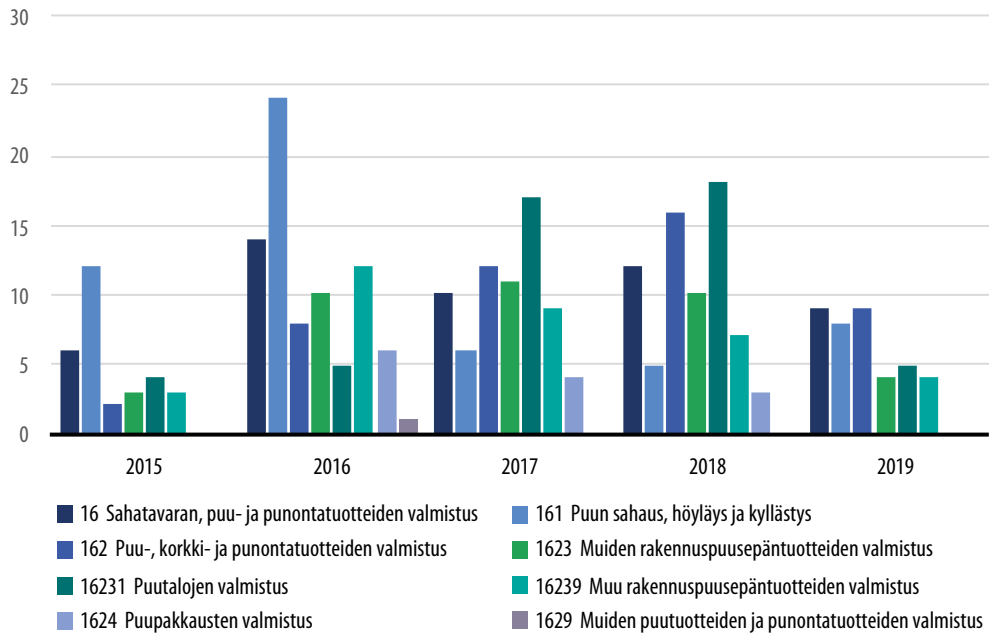

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstiedot

Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin puutuoteteollisuudessa ovat melko matalalla tasolla (kuvat 25 ja 26). Toimialalla on tehty verrattain vähän tuotekehitystä muihin teollisuuden toimialoihin verrattuna.

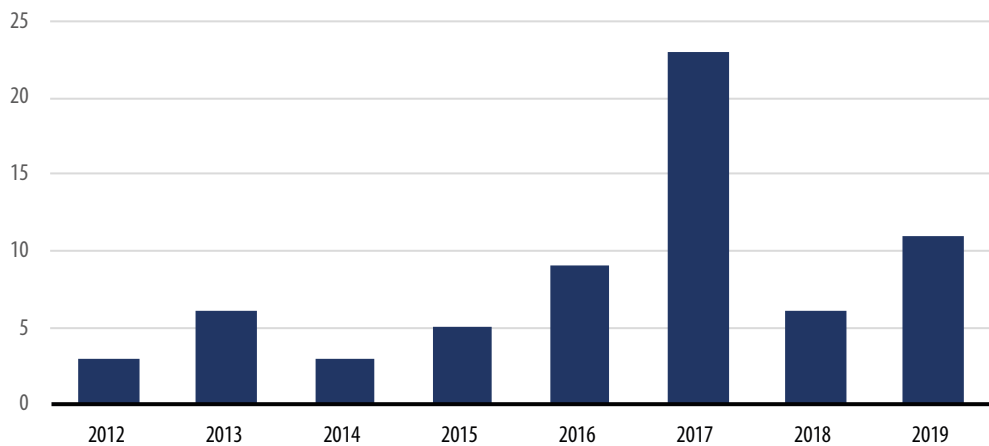
Metsä Group päätti rakentaa vuonna 2020 maailman moderneimman sahan Raumalle. Investoinnin arvo on noin 200 miljoonaa euroa. Saha aloittaa toimintansa vuonna 2022. Metsä Group ilmoitti alkuvuodesta 2021 rakentavansa uuden sellutehtaan Kemiin. Investointi on Suomen metsäteollisuuden historian suurin investointi, yhteensä 1,6 miljardia euroa. Tehdas vaikuttaa merkittävästi Pohjois-Suomen raakapuun toimitusvirtoihin sekä lisää sahoille tulevia tukkipuumääriä. Tämän suurinvestoinnin myötä myös alueen sahoille syntyy positiivista kehityspainetta. Maakunnissa toimivat sahat luovat alueillaan merkittävää lisäarvoa välillisten työpaikkojen sekä kantorahatulojen muodossa.

Kuva 25. Aineettoman käyttöomaisuuden lisäykset vuosina 2015–2019, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16), 1 000 euroa

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstiedot

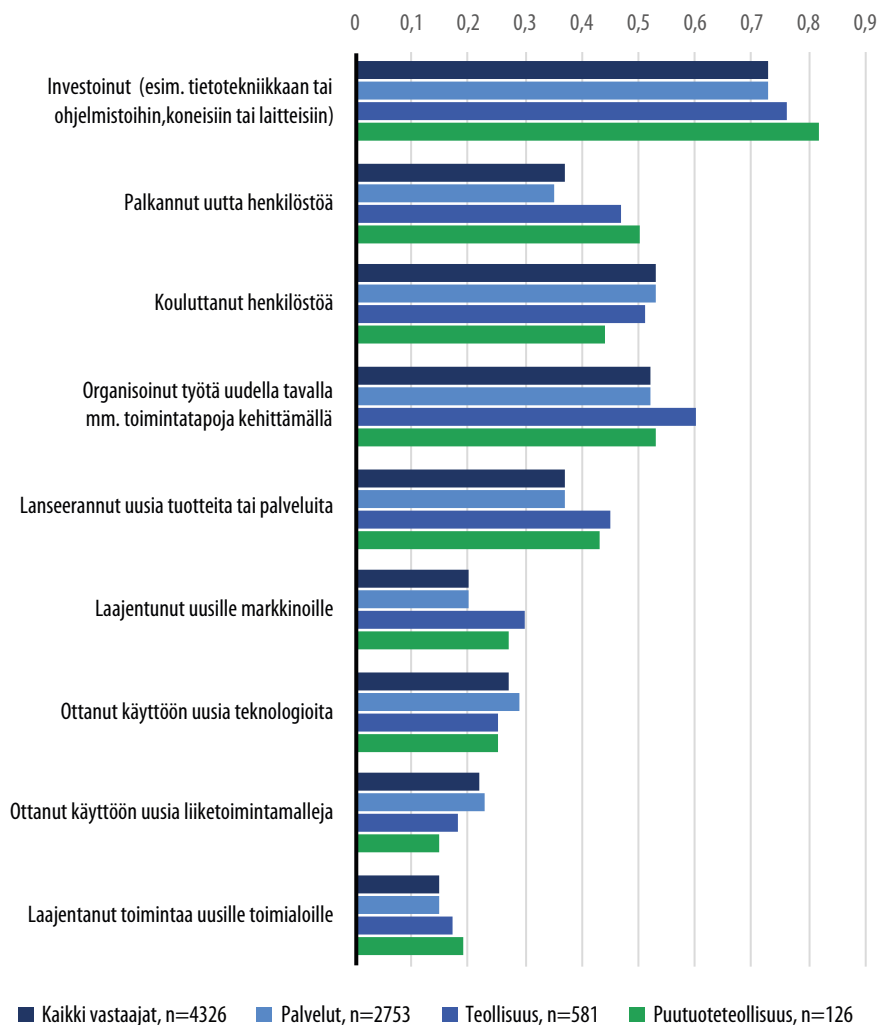
Kuva 26. Aineettoman käyttöomaisuuden lisäykset vuosina 2015–2019, huonekalujen valmistus (TOL 31), 1 000 euroa

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätöstiedot

Kuva 27 on syksyllä 2020 julkaistusta puutuoteteollisuuden pk-toimialabarometristä, ja siinä esitetään kyselyyn osallistuneiden yritysten uusiutumistoimet viimeisen 12 kuukauden aikana. Puutuoteteollisuudessa merkittävimmät uusiutumistoimet ovat investoinnit, työn organisointi uudelleen ja uuden henkilöstön palkkaus. Vähäisimmät uusiutumistoimet ovat uusien liiketoimintamallien käyttöönotto, toiminnan laajentaminen uusille toimialoille ja uusien teknologioiden käyttöönotto.

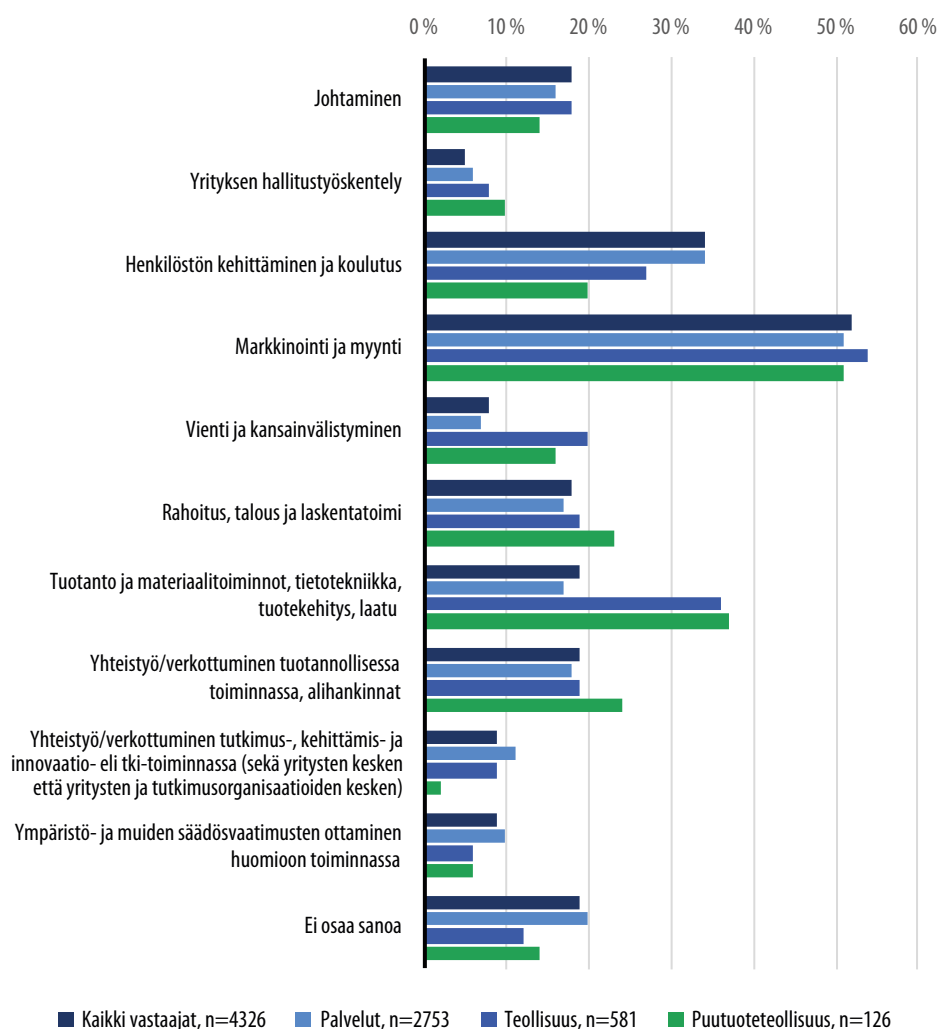
Kuva 27. PK-yritysten tekemät uusiutumistoimet viimeisen 12 kuukauden aikana

Lähde: Puutuoteteollisuuden Pk-toimialabarometri

Kuva 28 on syksyllä 2020 julkaistusta puutuoteteollisuuden pk-toimialabarometristä, ja siinä esitetään kyselyyn osallistuneiden yritysten kehittämistarpeet. Puutuoteteollisuuden tärkeimmät kehittämistarpeet ovat kyselyn mukaan markkinointi ja myynti, tuotanto ja materiaalitoiminnot sekä yhteistyö ja verkottuminen tuotannollisessa toiminnassa. Vähäisimmät kehittämistarpeet ovat yhteistyö ja verkottuminen TKI-toiminnassa, ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon sekä yrityksen hallitustyöskentely.

Kuva 28. Pk-yritysten kehittämistarpeet, %

Lähde: Puutuoteteollisuuden Pk-toimialabarometri

6 Julkisen puurakentamisen kansalliset tavoitteet – puurakentamisen määrä kasvuun

Vähähiilistä yhteiskuntaa tavoiteltaessa puurakentaminen toimii yhtenä hyvänä keinona vähentää hiilidioksidipäästöjä. Voimassa olevan hallitusohjelman mukaisesti julkiselle puurakentamiselle asetettiin ensimmäistä kertaa Suomen historiassa kansalliset tavoitteet. Asetetut tavoitteet julkaistiin syyskuussa 2020.

6.1 Puurakentamisen kunnianhimoiset tavoitteet

Tavoitteena on, että vuonna 2022 kaikesta julkisesta rakentamisesta puurakentamisen osuus on 31 % ja 45 % vuonna 2025 (myönnetty rakennusluvat).

Asetetut tavoitteet on jaettu sisällöllisesti rakennusmääriltään isoimmille rakennusluokille. Nämä ovat

- julkiset opetusrakennukset (55 % v. 2022 ja 65 % v. 2025)
- hoitoalan rakennukset (20 % v. 2022 ja 35 % v. 2025)
- asuinkerrostalot (21 % v. 2022 ja 46 % v. 2025)
- kokoonntumiskennukset (20 % v. 2022 ja 30 % v. 2025)

Julkisen rakennuttajan osuus kaikesta uudisrakentamisesta oli vuonna 2019 noin 18 %, josta noin 15 % oli julkisten puurakenteisten rakennusten osuus.

Julkisen puurakentamisen tavoitteiden saavuttamiseksi työtä jatketaan seuraavaksi suunnittelemalla ratkaisuja maakuntiin sekä kuntiin. Puurakentamisen ohjelma on tässä tärkeässä roolissa, kun julkinen sektori tarvitsee tietoa ja tukea puurakentamispolussa eteenpäin.⁹

⁹ Lisätietoja ympäristöministeriön verkkosivuilta <https://ym.fi/julkinen-puurakentaminen>

6.2 Asetetut julkisen puurakentamisen tavoitteet ovat kovat – onko kotimainen puutuoteteollisuus valmis?

Syksyllä 2020 julkaistu julkisen puurakentamisen tavoitteet - raportti sai positiivisen vastaanoton kuntakentässä. Tavoitteet muodostavat selkeän polun eteenpäin, kun tavoitellaan uusia keinoja ilmastomuutoksen hillintään. Rakentaminen ja rakennettu ympäristö aiheuttavat noin kolmasosan Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Rakentamalla ilmasto-
viisaasti saadaan kasvihuonekaasupäästöjä laskemaan nopeasti ja tehokkaasti.

Merkittävästi kasvavat puurakentamisen tavoiteosuudet herättivät kuntakentässä myös kysymyksiä siitä, riittääkö kotimaisilla puukomponentti- ja elementtivalmistajilla tuotantokapasiteettia vastata kysyntään. Tästä syystä toimialaraporttia varten toteutettiin kyselytutkimus puurakentamisen ohjelman kanssa kotimaisille puukomponentti- ja elementtivalmistajille. Kyselyt toteutettiin sähköisinä Webropol-alustaa käyttäen joulukuussa 2020. Kyselyssä kartoitettiin yritysten nykytilaa sekä kysyttiin näkymiä vuodelle 2025.

Elementtivalmistajille suunnattu kysely lähetettiin 38 suurimmalle alan yritykselle, jotka valmistavat taso- ja tilaelementtejä tai muita puurakentamisessa tarvittavia elementtejä. Elementtivalmistajille suunnattuun kyselyyn vastasi 17 yritystä, jolloin vastausprosentiksi muodostui 46 %. Puukomponenttivalmistajille suunnattu kysely lähetettiin kahdeksalle suurimmalle alan yritykselle, jotka toimivat CLT:n, LVL:n ja hirren valmistuksessa. Puukomponenttivalmistajille suunnattuun kyselyyn vastasi 11 yritystä, jolloin vastausprosentiksi muodostui 55 %.

Elementtituottajille suunnattuun kyselyyn vastanneiden yritysten tuotanto suuntautuu tällä hetkellä voimakkaimmin teollisuuden ja kaupan rakennuksiin. Kerrostalot, rivitalot, omakotitalot ja päiväkodit ovat jokainen tasavahvasti seuraavina, kun taas päiväkotien rakentaminen jää tuotantomäärässä selkeästi kyselyn mukaan alhaisemmaksi.

Elementtituottajat arvioivat kyselyssä tuotantonsa jakautuvan vuonna 2025 siten, että kerrostalorakentaminen nousisi suurimmaksi alueeksi. Teollisuus ja kaupan rakennukset olisivat toisena ja rivitalorakentaminen nousisi selkeästi kolmanneksi suurimmaksi. Päiväkotien rakentamisen osuus nousisi vuonna 2025 yhtä suureksi koulujen rakentamisen kanssa, kun omakotitalorakentaminen jäisi viimeiseksi.

Puukomponenttivalmistajille suunnattuun kyselyyn vastanneiden yritysten tuotanto näyttää jakautuvan nykyisin siten, että selkeässä kärjessä on loma-asuntojen ja omakotitalorakentaminen. Päiväkotien ja rivitalojen osuudet jakavat kolmannen sijan, kun kerrostalojen ja koulujen rakentaminen pitää tällä hetkellä perää.

Puukomponenttituottajat arvioivat kyselyssä tuotantonsa jakautuvan vuonna 2025 siten, että loma-asuntojen ja omakotitalojen rakentaminen on edelleen kärjessä, mutta osuus olisi selkeästi laskemassa. Yritykset arvioivat koulujen rakentamisen osuuden tuotannossa kasvavan ja asettuvan samalle tasolle päiväkotien ja rivitalojen rakentamisen kanssa. Kerrostalojen osuuden arvioidaan pysyvän edelleen pienimpänä, mutta senkin uskotaan kasvavan.

Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan myös kotimaan kaupan ja viennin osuutta liiketoiminnassa. Elementtituotannon kyselyyn vastanneet yritykset arvioivat vientikaupan osuuden kasvavan merkittävästi seuraavan viiden vuoden aikana. Puukomponenttituottajat odottavat tulevaisuudelta myös kasvua vientikaupassa, mutta selkeästi maltillisemmin kuin elementtituottajat.

Kyselyssä kysyttiin tuotannon volyymien tasoista sekä työllistävyydestä vuonna 2020 ja arviota vuodelle 2025. Elementtituottajille suunnattuun kyselyyn vastanneet yritykset arvioivat, että elementtituotannon volyymi sekä työvoiman tarve lähes tuplaantuvat vuoteen 2025 mennessä. Puukomponenttivalmistajille suunnatun kyselyn mukaan puukomponenttien tuotannon volyymi sekä työvoiman tarve kasvavat noin puolitoistakertaiseksi 2025 mennessä.

7 Toimialan tulevaisuus

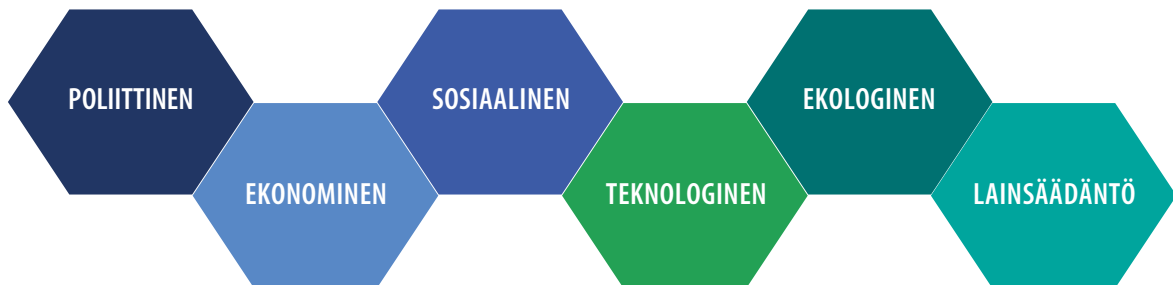
7.1 PESTEL-analyysi puutuotealasta

PESTEL-analyysi (Political = poliittinen, Economical = taloudellinen, Social = sosiaalinen, Technological = teknologinen, Environmental = ympäristö, Legal = oikeudellinen) tarkastelee yrityksen toimintaan vaikuttavia makrotason ilmiöitä, jotka asettavat reuna-ehtoja liiketoiminnalle. Tarkasteltavat ilmiöt eivät ole yritysten kontrolloitavissa. Toisaalta ilmiöiden tunnistaminen ja niiden ennakointi voi myös tarjota yritykselle merkittävää kilpailuetua. Analyysi on alun perin kehitetty tukemaan yrityksen johtoa strategisessa päätöksenteossa.

Kuvassa 29 on esitelty PESTEL-analyysi puutuoteteollisuuden toimintaympäristöstä. Hiili-neutraali rakentaminen sekä niukkenevat luonnonvarat ohjaavat rakentamista kohti ekologisia ratkaisuja. Poliittinen tahtotila tähtää siihen, että puurakentamisen osuus kasvaisi tulevaisuudessa, samalla mukaan lukien robotiikka, automaatio ja tekoäly tehostavat puurakentamisen tuotantoratkaisuja merkittävästi tulevaisuudessa. Puutuoteteollisuuden ympärille nousee tulevaisuudessa uudenlaisia ekosysteemejä, joissa jalostetaan tehokkaasti ja paikallisesti kaikki puusta irtoava materiaali. Kiertotalousajattelumalli luo uudenlaisen toimintakulttuurin perinteiseen teollisuuteen ja se hyödyttää kaikkia osapuolia.

Kuva 29. PESTEL-lähestymistapa puutuoteteollisuuden toimintaympäristöön

- Suomen hallitus-ohjelman kirjaukset puurakentamisen edistämiseen sekä vähähiilisen rakentamisen strategia.
- Euroopan komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelma – European Green Deal.
- Suomen kestävän kasvun ohjelma – Vihreä siirtymä ja digitalisaatio.
- Puurakentamisen osuus kasvaa julkisen sektorin rakentamisessa voimakkaasti.
- Kuluttajien kiinnostus ekologisiin ratkaisuihin ja tuotteisiin kasvaa.
- Väestönkasvu lisää rakentamista, jossa paljon mahdollisuuksia puun käyttöön.
- Luonnonvarat niukkenevat ja uusiutuvien luonnonvarojen merkitys korostuu.
- Biokiertoaloes edesauttaa uudenlaisten tuotteiden kehittelyä.
- Rakentamisen ympäristövaikutusten arviointi huomioidaan entistä tarkemmin.
- Ilmastomuutos vauhdittaa ekologisiin materiaaleihin siirtymistä.
- Ympäristöselosteet.

- Megatrendit tukevat puutuoteteollisuuden tuotteiden globaalin kysynnän kasvamista.
- Yleinen taloustilanne vaikuttaa rakentamisen suhdannekehitykseen.
- Tuotteistamisessa on paljon mahdollisuuksia.
- Digitalisaatio muokkaa alaa ja luo mahdollisuuksia (iot, tekoäly, robotiikka, automatisaatio).
- Teknologinen kehitys mahdollistaa tehokkaan sivuvirtojen hyödyntämisen ja toimivan kiertotalouden toteutumisen.
- Palomääräysten uudistuminen hyödyntää puurakentamista.
- Uuden hankintalain puitteissa kunnat pystyvät paremmin vaikuttamaan rakennusmateriaalin valintaan.
- Rakentamisen ympäristövaikutukset huomioidaan ohjeistuksessa, määräyksissä ja lainsäädännössä.

7.2 SWOT-analyysi puutuotealasta

SWOT-analyysi (Strengths = vahvuudet, Weaknesses = heikkoudet, Opportunities = mahdollisuudet, Threats = uhat) on nelikenttämenetelmä, jota käytetään strategian laatimissa sekä oppimisen tai ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Se on hyödyllinen ja yksinkertainen työkalu yrityksen toiminnan, hankkeiden ja projektien suunnittelussa. SWOT-analyysissä kirjataan ylös analysoidun asian sisäiset vahvuudet, sisäiset heikkoudet, ulkoiset mahdollisuudet ja ulkoiset uhat.

Kuvassa 30 on esitetty SWOT-analyysi puutuotealasta. Puutuotealan vahvuudet perustuvat uusiutuvaan kotimaiseen raaka-aineeseen, laatuun ja toimitusvarmuuteen. Toimialan heikkouksiin kuuluvat muun muassa suhteellisen vähäiset panostukset TKI-toimintaan sekä alan imago tulevaisuuden osaajista kilpaillen. Työvoiman saatavuus ja alan osaajien puute on yksi merkittävä heikkous, kun alalle ei hakeudu opiskelijoita enää entiseen malliin. Alan kehityksessä nähdään kuitenkin suurina mahdollisuuksina etenkin tuotekehitys ja digitalisaation mahdollisuudet toiminnassa. Suomen sijainti kaukana vientimarkkinoista vaikuttaa alan kilpailukykyyn ja sitä kautta kannattavuuteen.

Kuva 30. SWOT-analyysi puutuotealasta

8 Koronaepidemiaan liittyvät tukitoimet toimialalla

Keväällä 2020 koronaepidemian iskiessä myös Suomeen, päätettiin myöntää ns. koronaturahoitusta yrityksille. Rahoitusta pystyi hakemaan kuntien kautta (yksinyrittäjät), paikallisesta ELY-keskuksesta (2–5 henkilöä työllistävät yritykset) sekä Business Finlandilta (6–250 henkilöä työllistävät). Yksinyrittäjien oli mahdollista hakea 2 000 euron suuruinen kertakorvaus, ja isompien yritysten oli mahdollista hakea enintään 100 000 euroa tukea kehittämiseen.

Rahoitusta myönnettiin esiselvitys- tai kehittämisprojekteihin liiketoiminnan häiriötilanteissa. Lisäksi konkurssilakia muutettiin väliaikaisesti siten, että velkojien mahdollisuutta hakea yrityksiä konkurssiin vaikeutettiin. Tämä antoi myös osaltaan joustoa maksuvaikeuksissa oleville yrityksille. Myös yritysten henkilöstön lomauttamiseen tuli muutoksia; mm. lomautusilmoitusaika lyhennettiin viiteen päivään ja lomautusprosessia nopeutettiin.

Business Finlandin koronaturahaku avautui ensimmäisenä, ja koronaturkea saivat aluksi hakea kaiken kokoiset yritykset. Kun ELY-keskusten kautta jaettava tuki myöhemmin avautui, jaettiin yritykset yrityskoon mukaan hakemaan tukea joko Business Finlandilta tai ELY-keskukselta. Tästä syystä Business Finlandin myöntämissä rahoituksissa on mukana kaiken kokoisia yrityksiä, mutta ELY-keskuksen myöntämissä rahoituksissa vain mikroyrityksiä (2–5 henkilöä).

Esiselvitysprojekteissa selvitettiin tai suunniteltiin yritykselle esim. uutta liiketoimintaa, korvaavia toimintoja tai tuotannon uudelleen organisoimista. Projektien kestoksi oli suositeltu noin neljä kuukautta.

Kehittämisprojekteissa pystyi toteuttamaan niitä kehittämistoimenpiteitä, joita esiselvitysprojektissa oli noussut esille, tai muuten omana toimintana kehittämään yrityksen mahdollisuuksia selvittää koronaepidemian aiheuttamasta häiriötilanteesta. Toimenpiteiden tavoitteina oli etsiä uusia ratkaisuja, tuotteita tai tuotannon kehittämistä. Kehittämisprojektien kestoksi suositeltiin noin vuosi.

Sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksen (TOL 16) toimialaluokassa koronatukia myönnettiin ELY-keskusten kautta reilut 2,8 miljoonaa euroa (Taulukko 6) ja Business Finlandin kautta reilut 9,4 miljoonaa euroa (Taulukko 7), yhteensä reilut 12,2 miljoonaa euroa. Huonekalujen valmistuksen (TOL 31) toimialaluokassa koronatukia myönnettiin ELY-keskusten kautta vajaat 1,8 miljoonaa euroa (Taulukko 6) ja Business Finlandin kautta reilut 8 miljoonaa euroa (Taulukko 8), yhteensä reilut 9,8 miljoonaa euroa.

Kuvassa 31 on esitetty Business Finlandin kautta myönnetyn rahoituksen jakautuminen yrityksen kokoluokan mukaan sahatavaran ja puutuotteiden valmistus toimialaluokassa (TOL 16) ja kuvassa 32 huonekalujen valmistus toimialaluokassa (TOL 31).

Taulukko 6. ELY-keskuksen myöntämät koronatukirahoitukset maakunnittain sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) sekä huonekalujen valmistus (TOL 31) vuonna 2020

	kpl	euro
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus		2 810 810
Etelä-Karjala	6	231 010
Etelä-Pohjanmaa	13	280 040
Etelä-Savo	6	83 600
Häme	3	90 390
Kainuu	2	14 800
Keski-Pohjanmaa	5	68 130
Keski-Suomi	10	115 440
Kymenlaakso	5	134 240
Lappi	12	201 690
Pirkanmaa	10	285 440
Pohjanmaa	3	66 400
Pohjois-Karjala	6	72 500
Pohjois-Pohjanmaa	10	211 530
Pohjois-Savo	9	192 210
Päijät-Häme	3	90 770
Satakunta	4	57 800
Uusimaa	15	367 200
Varsinais-Suomi	12	247 620
31 Huonekalujen valmistus	87	1 773 370
Etelä-Karjala	1	4 800
Etelä-Pohjanmaa	15	285 800
Etelä-Savo	5	153 000
Häme	2	12 000
Kainuu	4	44 960
Keski-Suomi	5	90 260
Lappi	2	12 000
Pirkanmaa	7	134 060
Pohjanmaa	2	23 080
Pohjois-Karjala	5	186 870
Pohjois-Pohjanmaa	4	30 400
Pohjois-Savo	2	49 200
Päijät-Häme	6	197 200
Uusimaa	21	489 140
Varsinais-Suomi	6	60 600
Kaikki yhteensä	221	4 584 180

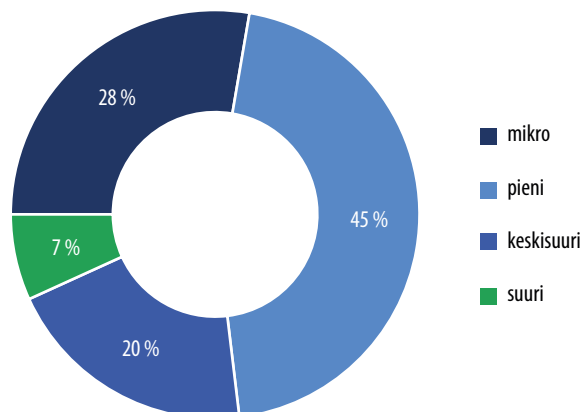
Lähde: ELY-keskuksen Yrtti2-raportointijärjestelmä

Taulukko 7. Business Finlandin kautta myönnetty koronatukirahoitus maakunnittain, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) vuonna 2020

	2020
Kaikki yhteensä	9 301 381,00
Etelä-Karjala	435 300,00
Etelä-Pohjanmaa	1 185 740,00
Etelä-Savo	595 520,00
Häme	326 400,00
Kainuu	223 033,00
Keski-Pohjanmaa	197 200,00
Keski-Suomi	578 800,00
Kymenlaakso	9 440,00
Lappi	464 240,00
Pirkanmaa	1 043 194,00
Pohjanmaa	472 544,00
Pohjois-Karjala	151 700,00
Pohjois-Pohjanmaa	1 335 920,00
Pohjois-Savo	368 882,00
Päijät-Häme	730 648,00
Satakunta	231 648,00
Uusimaa	451 222,00
Varsinais-Suomi	499 950,00

Lähde: Business Finland

Kuva 31. Business Finlandin kautta myönnetty koronatukirahoitus yrityksen kokoluokan mukaan, sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (TOL 16) vuonna 2020

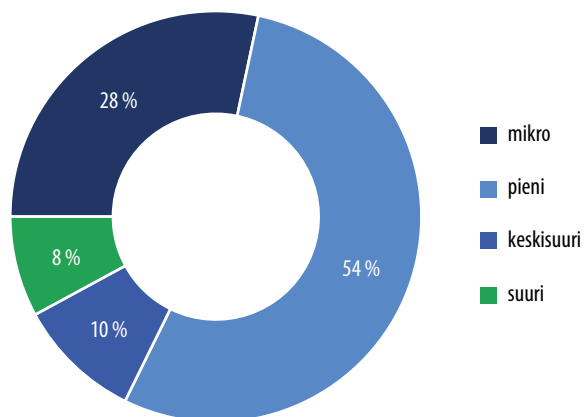
Lähde: Business Finland

Taulukko 8. Business Finlandin kautta myönnetty koronatukirahoitus maakunnittain, huonekalujen valmistus (TOL 31) vuonna 2020

	2020
Kaikki yhteensä	8 049 998,00
Etelä-Karjala	42 054,00
Etelä-Pohjanmaa	1 468 064,00
Etelä-Savo	188 390,00
Häme	251 768,00
Kainuu	31 967,00
Keski-Pohjanmaa	100 000,00
Keski-Suomi	199 910,00
Kymenlaakso	-
Lappi	127 999,00
Pirkanmaa	871 904,00
Pohjanmaa	45 600,00
Pohjois-Karjala	227 120,00
Pohjois-Pohjanmaa	365 465,00
Pohjois-Savo	479 600,00
Päijät-Häme	1 294 320,00
Satakunta	235 300,00
Uusimaa	1 475 751,00
Varsinais-Suomi	644 786,00

Lähde: Business Finland

Kuva 32. Business Finlandin kautta myönnetty koronatukirahoitus yrityksen kokoluokan mukaan, huonekalujen valmistus (TOL 31) vuonna 2020

Lähde: Business Finland

9 Vähähiiliset tiekartat 2035

Suomesta tavoitellaan hiilineutraalia maata vuoteen 2035 mennessä. Nykyisen hallitusohjelman mukaisesti yhteistyössä eri teollisuuden alojen kanssa on laadittu vuoden 2020 aikana toimialakohtaiset vähähiilisyyden tiekartat.

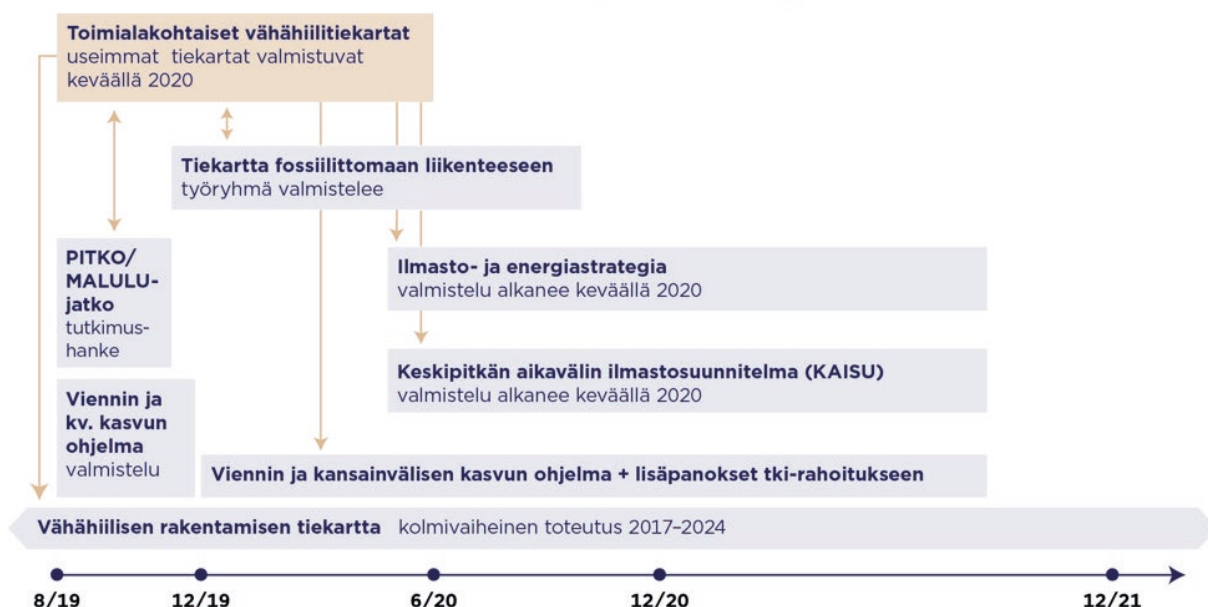
Asetettu tavoite vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymiseksi on todella haastava ja siihen tarvittava muutos eri toimialoilla on valtava. Laadittujen tiekarttojen avulla on tarkoitus saada suuntaviivoja tarvittavien toimenpiteiden mittakaavasta ja kustannuksista. Vähähiilisyyteen siirtyminen tarjoaa Suomelle suuren mahdollisuuden osaamisen ja teknologian viennin saralla, sillä vastaavia ratkaisuja tarvitaan myös muualla maailmassa.

Tämän toimialaraportin yhteydessä tarkastellaan lyhyesti kolmea puutuoteteollisuutta koskettavaa tiekarttaa. Nämä ovat metsä-, saha- ja rakennusteollisuuden tiekartat. Toimialakohtaiset arvioinnit ovat eritysten tärkeitä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Valmistuneet tiekartat on tarkoitus ottaa huomioon valtiolliseen Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelmaan. Ohjelman avulla pyritään saamaan Suomen vienti jälleen kasvu-uralle vuoden 2021 aikana. Tiekartat kasvattavat lisäksi tietoisuutta päästövähennysten tarpeista, mahdollisuuksista ja keinoista. Toimialoilla toimivien yritysten on mahdollista hyödyntää tiekarttoja oman toimintansa kehittämisessä. Kuvassa 33 on esitetty kansallinen suunnitelma vähähiilisyyden laadinnalle.

Kuva 33. Suunnitelma vähähiilisyden laadinnalle

Kansalliset suunnitelmat ja strategiat

Lähde: TEM

Kaikki julkaistut tiekartat löytyvät työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilta osoitteesta <https://tem.fi/julkaistut-tiekartat>

9.1 Metsäteollisuuden ilmastotiekartta

Metsäteollisuuden ilmastotiekartan mukaan metsäteollisuuden tehtailla voidaan muuttaa lähivuosisikymmeninä lähes fossiilittomiksi ja puupohjaisista tuotteista voidaan saada enenevässä määrin ilmastohyötyjä ilman, että metsävarat supistuvat. Samalla metsäteollisuuden tuotannon arvonnäkökulmaa voidaan kasvattaa, mikä tuottaa merkittävää taloushyötyä koko yhteiskuntaan.

Tiekartassa esitetyn arvion mukaan Suomessa toimivien metsäteollisuuden tuotantolaitosten hiilidioksidipäästöt voidaan painaa lähes nollaan vuoteen 2035 mennessä. Muutos voidaan toteuttaa investoimalla energiatehokkuuteen, sähköistymiseen ja uusiutuvaan energiaan. Viime vuosina tehtaiden hiilidioksidipäästöt on pystytty laskemaan noin 3 miljoonaan tonniin.

Huomattavasti merkittävämmäksi metsäteollisuuden rooli ilmastomuutoksen hidastamisessa nousee, kun huomioidaan toimialan tuotteiden vaikutukset. Teknologian

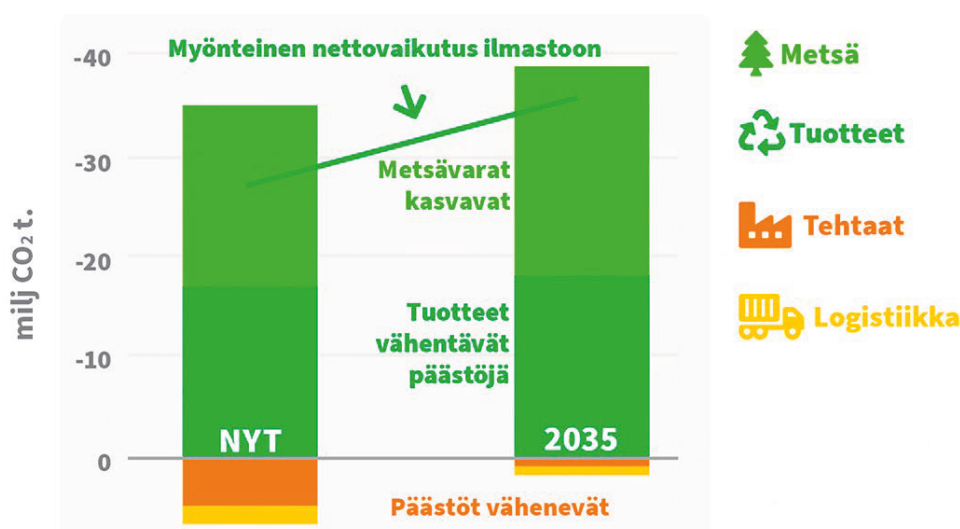
tutkimuskeskus VTT on arvioinut, että nykyisellään Suomessa valmistetut metsäteollisuuden tuotteet tuottavat noin 16 miljoonaa hiilidioksiditonnia vastaavan globaalin ilmastohyödyn vuosittain. Määrä ylittää viisinkertaisesti metsäteollisuuden tehtaiden suorat päästöt ja on yli kolmasosa Suomen kaikista hiilidioksidipäästöistä.

Metsäteollisuuden tuotteiden ilmastohyödyt syntyvät, kun puuraaka-aineesta valmistetut tuotteet korvaavat ehtyvistä luonnonvaroista valmistettuja tuotteita, joiden valmistus aiheuttaa enemmän fossiilisia päästöjä.

Ilmasto- ja taloushyötyjä voidaan tavoitella niin, että Suomen metsävarat – ja hiilivarastot – kasvavat samalla kun metsien käyttö kasvaa. Sen varmistaa nykytasoinen metsänhoito, mutta puuvarantoa voidaan edelleen kasvattaa lisäämällä oikea-aikaisia hoitotoimia ja monipuolistamalla metsänkäsittelyä. Puuvaranto olisi mahdollista nostaa nykyisestä 2,5 miljardista kuutiometristä 3 miljardiin kuutioon vuoteen 2045 mennessä, selviää Luonnonvarakeskuksen Metsäteollisuus ry:lle tekemästä laskelmasta.

Metsäteollisuuden tuotannon jalostusarvoa on mahdollista nostaa, mikä toisi kasvavia taloushyötyjä kaikille suomalaisille esimerkiksi verotuloina ja uusina työpaikkoina. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla arvioi, että jokaisesta käytetystä puukuutiosta tuotettua arvonlisää voidaan nostaa 28 prosenttia vuoteen 2035 mennessä, jolloin metsäteollisuuden kumulatiivinen kokonaisarvonlisä nousisi vuosina 2020–2035 arviolta 260 miljardiin euroon. Kuvassa 34 on esitetty metsäteollisuuden ilmastoteot ja niiden vaikutukset.

Kuva 34. Metsäteollisuuden ilmastoteot ja niiden vaikutukset

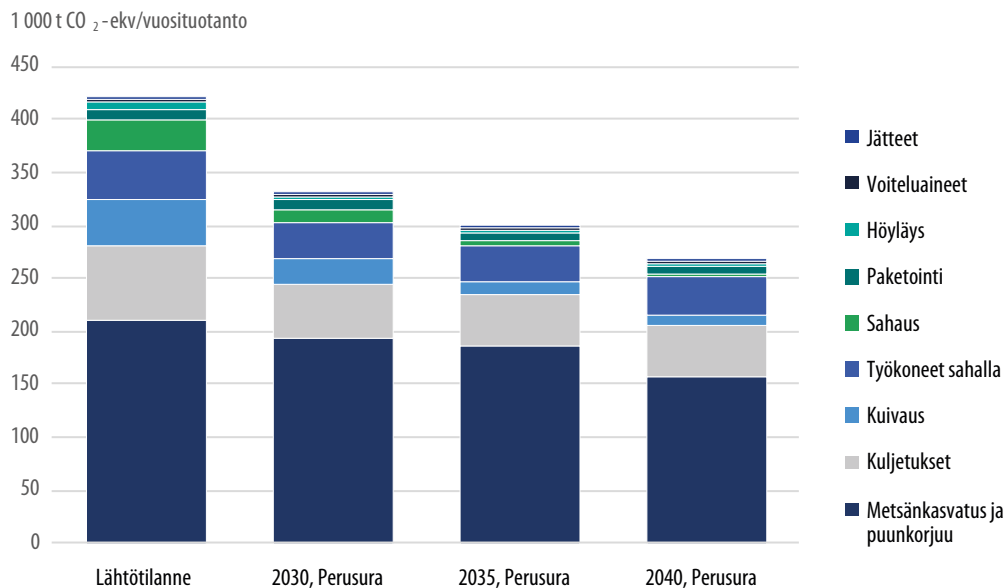
Lähde: Metsäteollisuuden ilmastotiekartta

9.2 Sahateollisuuden ilmastotiekartta – Ilmastoviisas sahateollisuus

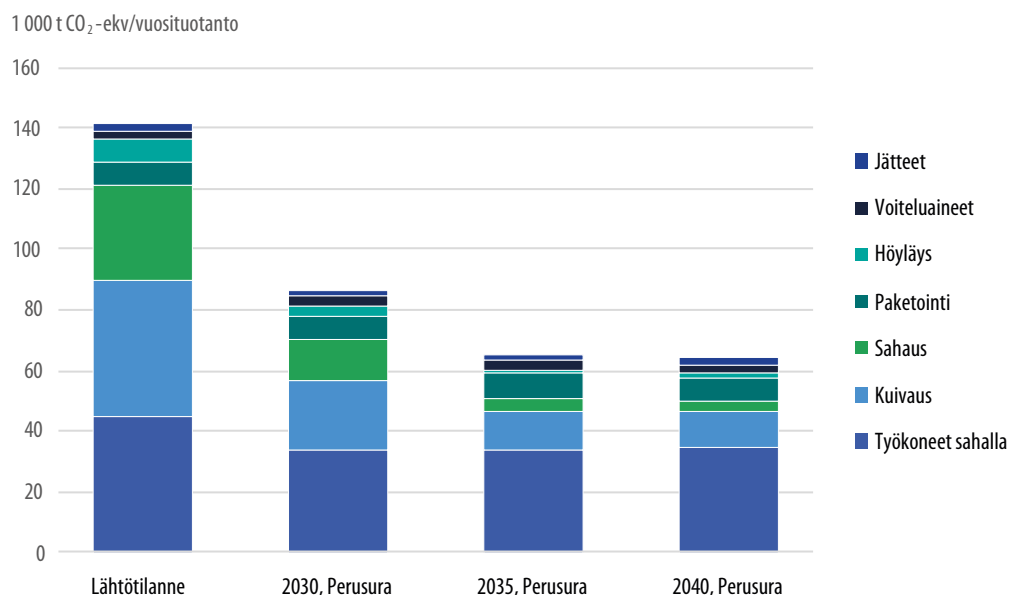
Sahateollisuus on jo nykytilanteessa vähäpäästöinen lähes suljettuine materiaalikiertoineen. Itsenäinen sahateollisuus käyttää raaka-aineenaan pääosin kotimaisista lähteistä peräisin olevaa puuta. Puu sitoo kasvaessaan hiilidioksidia ja hiili sitoutuu puutuotteisiin niiden koko elinkaaren ajaksi. Sahateollisuuden prosessit ovat raaka-ainetta tehokkaasti hyödyntäviä. Metsiin sitoutunut hiili jatkaa kiertoaan sahatavarassa parhaimmillaan satoja vuosia.

Sahateollisuuden ilmastotiekartta tarjoaa konkreettisia esimerkkejä tavoitteiden saavuttamiseen kahden eri skenaarion myötä. Skenaariossa 1 hiilijalanjäljen pienennykset tulevat sähköntuotannon, kuljetusten, metsänhoidon ja puunkorjuun päästöjen vähenemisestä (Kuvat 35 ja 36).

Kuva 35. Sahateollisuuden hiilijalanjälki perusuraskenaariossa vuoteen 2040 ”Metsästä sahan portille”

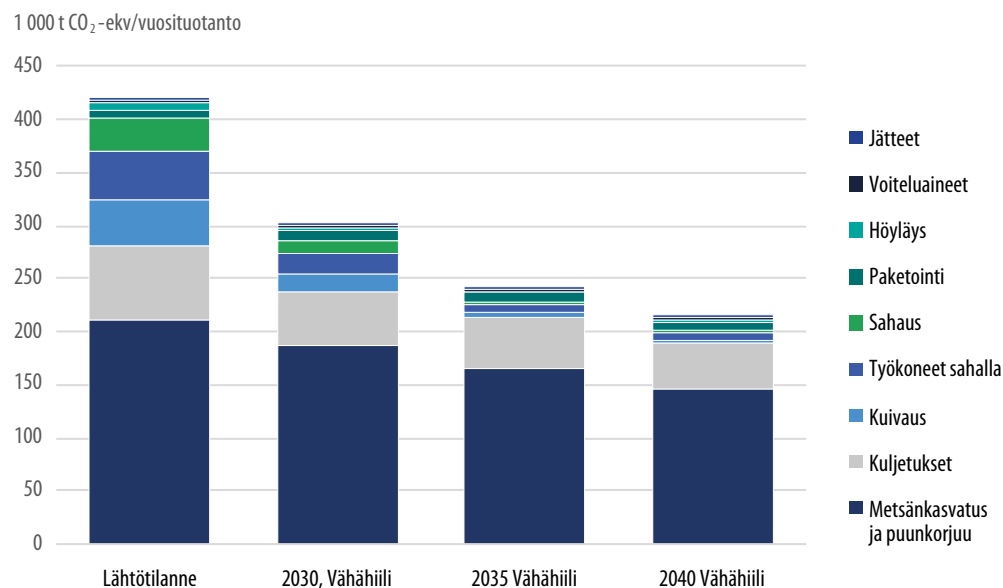

Lähde: Sahateollisuuden ilmastotiekartta

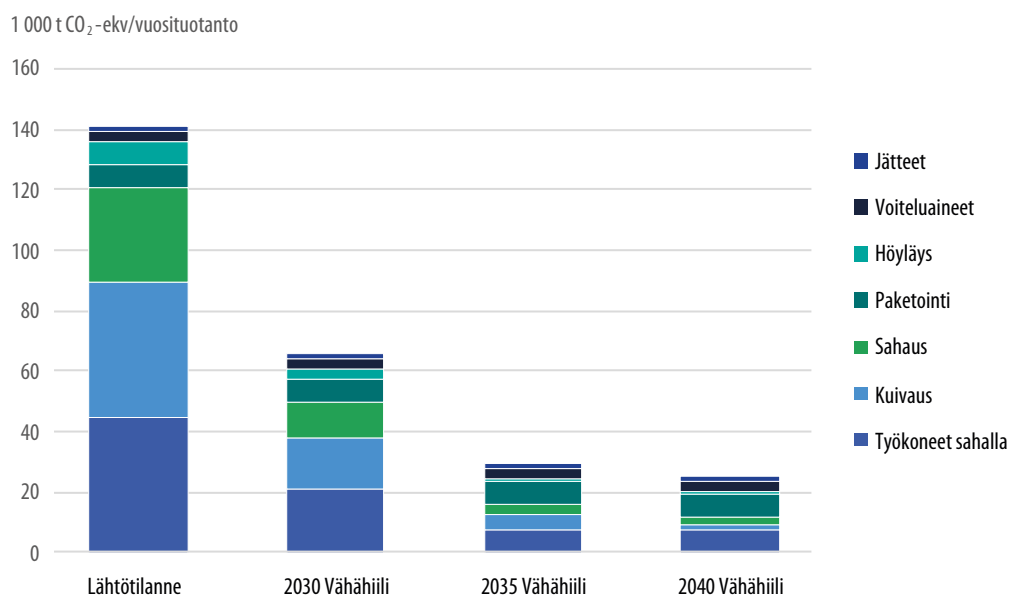
Kuva 36. Sahateollisuuden hiilijalanjälki perusuraskenaariossa vuoteen 2040 ”Sahan porttien sisällä”

Lähde: Sahateollisuuden ilmastotiekartta

Skenaariossa 2 on tunnistettu kaksi päästölähdettä, joihin pureutumalla voidaan vaikuttaa sahatavaran hiilijalanjäljen pienentämiseen merkittävästi; sahan sisäisissä kuljetuksissa sekä lämmöntuotannon tukipolttoaineena käytettävä fossiilinen polttoaine on merkittävä päästölähde sahoilla (Kuvat 37 ja 38).

Kuva 37. Sahateollisuuden hiilijalanjälki vähähiiliskenaariossa vuoteen 2040 ”Metsästä sahan portille”

Lähde: Sahateollisuuden ilmastotiekartta

Kuva 38. Sahateollisuuden hiilijalanjälki vähähiiliskenaariossa vuoteen 2040 ”Sahan porttien sisällä”

Lähde: Sahateollisuuden ilmastotiekartta

Sahateollisuuden kansainvälinen kilpailukyky luo kykyä uudistua ja investoida tulevaisuuteen. Kansainvälisen kilpailukyvyn mittareilla mitattuna suomalaisen sahateollisuuden sijoitus on kuitenkin tällä hetkellä varsin matala. Heikko kilpailukyky johtuu pääosin korkeista raaka-aine ja logistiikkakustannuksista. Sahateollisuuden vähähiilisyydestavoitteiden toteutumisen riskit liittyvät erityisesti alan kilpailukyvyn vaarantumiseen.

Sahateollisuuden vähähiilisyyden tavoitteiden saavuttamiseksi ja koko sahaklusterin tulevaisuuden turvaamiseksi sahateollisuuden kilpailukyvyn parantaminen on välttämätöntä. Merkittävät investoinnit edesauttavat sahateollisuuden mahdollisuutta päästä tehokammin vähähiilisyyden tavoitteisiin.

9.3 Rakennusteollisuuden ilmastotiekartta

Rakennetussa ympäristössä ja rakentamisessa ollaan vähentämässä päästöjä 66 prosentilla seuraavien 15 vuoden aikana. Vähähiilisen rakennusteollisuuden tiekartan mukaan on mahdollista päästä vieläkin lähemmäs hiilineutraaliustavoitetta. Suurimmat vaikutukset ovat nykyisen rakennuskannan energiankulutuksen vähentämisellä ja lämmitysenergiamuotojen kehittämisellä. Rakentamisessa rakennustuotteiden valmistuksen teknologia-kehityksellä on suuri merkitys.

Rakennusteollisuuden ilmastotiekarttatyössä todetaan, että rakentamisen ja rakennetun ympäristön osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä on noin kolmannes. Rakennusteollisuuden päästövähennystoimet ovatkin kriittisiä Suomen hiilineutraaliustavoitteen 2035 kannalta.

Tiekarttatyössä kartoitettiin ensimmäistä kertaa kattavasti Suomen rakennusteollisuuden ja rakennetun ympäristön hiilijalanjälki ja mistä se muodostuu. Tämän jälkeen selvitettiin mahdollisuuksia ja haasteita päästöjen vähentämiseksi. Lopuksi muodostettiin kokonaiskäsitys rakennusteollisuuden ja rakennetun ympäristön päästöjen kehittymisestä tulevaisuudessa kahden eri skenaarion pohjalta.

Perusuraskenaariossa Suomen rakennetun ympäristön ja rakentamisen hiilijalanjälki pienenee vuoteen 2035 mennessä yhteensä noin 66 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä noin 80 prosenttia. Vertailuvuotena on nykytilan kartoituksessa käytetty vuosi 2017. Vaikka perusurassa ei ole otettu huomioon ilmastolain vaikutusta, lopputulos vuonna 2050 on sama kuin ilmastolain nykyinen tavoite.

Suurin osa päästösäästöistä syntyy korjausrakentamisesta, joka leikkaa rakennusten energiankulutusta ja muuttaa lämmitystapoja. Päästölukuihin myötävaikuttaa myös sähkön ja kaukolämmön päästökertoimien pienentyminen.

Rakentamisen eli tuotevalmistuksen ja työmaatoimintojen päästöt pienenevät neljänneksellä vuoteen 2035 mennessä ja lähes puolittuvat vuoteen 2050 mennessä. Isoin päästösäästö, noin 2,2 prosenttia vuodessa, syntyy rakennusmateriaalien, kuten sementin päästöjen vähenemisestä EU:n päästökaupan ajamana. Betonin valmistuksen päästöjen pienentäminen on tehokas keino, koska se on suuripäästöinen ja yleisimmin käytetty materiaali.

Infrarakentamisessa oleellista päästövähennyspotentiaalia löytyy etenkin työmaatoiminnoista, kuljetustarvetta vähentävästä kiviainesten alueellisesta hyödyntämisestä sekä kierrätys- ja uusiomateriaalien käytöstä.

10 Lopuksi

Puutuoteteollisuus on tärkeä ja merkittävä vientiala Suomessa. Suomen hiilineutraaliustavoitteet lisäävät tarvetta uusiutuvista materiaaleista valmistetuille tuotteille ja siinä puutuoteteollisuudella on suuri näytön paikka. Tutkimus- ja kehitystyön ansiosta puuraakaine taipuu jo nykyisin vaatteiksi, monipuolisiksi pakkausmateriaaleiksi ja liikennepolttoaineiksi. Suomen metsävarat mahdollistavat myös kestävä kehityksen mukaisen puun käytön lisäämisen nykyisestä tasosta.

Toimialalla on mahdollisuus kehittyä seuraavien vuosien aikana merkittävästi. Hiilineutraaliustavoitteet vaikuttavat voimakkaasti koko puutuoteteollisuuteen, etenkin puurakentamisen volyymeihin. Alalla tuleekin tehdä entistä enemmän kehitystyötä ja pyrkiä hyödyntämään sekä kansallisista että EU:n hiilineutraaliusrahoituksista. Digitalisaatio tulee vääjäämättä mukaan myös perinteiseen teollisuuteen ja sen myötä myös puutuoteteollisuuden yrityksillä on paljon mahdollisuuksia kehittää ja tehostaa omaa toimintaansa.

Melko haastavan koronavuoden 2020 jälkeen vuosi 2021 on käynnistynyt selkeästi positiivisemmissä näkymissä. Puukauppa on käynyt vilkkaana ja sahojen tilanne vaikuttaa kohtuullisen normaalilta tällä hetkellä. Globaali kysyntä on kääntynyt kasvuun puutavarakaupassa ja rakentamisen odotetaan vilkastuvan monilla markkina-alueilla.

Puurakentamisen osaajista on ollut paljon puhetta viime vuosina. Näyttää siltä, että alan kehittyessä myös uusia osaajia on saatu houkuteltua puurakentamisen pariin ja koulutusta on myös lisätty niin ammattikorkeakouluissa kuin myös yliopistoissa.

Etenkin huonekaluteollisuuden toimialan houkuttelevuutta tulisi jatkossa parantaa, jotta useat eläköityvät puualan yrittäjät saisivat jatkajia toiminnalleen. Esimerkiksi Suomalainen huonekalu suunnittelukilpailu 2020 oli hyvä esimerkki siitä, kuinka kotimaista huonekalumuotoiluosaamista ja -teollisuutta tuodaan esille.

11 Vieraskynä

11.1 Massiivipuुरakentaminen yleistyy – ilmasto kiittää!

*Markku Karjalainen, Rakennusopin professori, TkT, arkkitehti
Tampereen yliopisto (TAU), arkkitehtuurin yksikkö*

Ilmastomuutoksen torjumiseksi on tutkittava ja käytettävä kaikki mahdolliset keinot. Maailmanlaajuisesti tulisi suosia ekologisia, vähähiilisiä ja uusiutuvia resursseja ja raaka-aineita. Puurakentaminen on ekologista: Kasvaessaan yksi kuutiometri puuta sitoo itseensä noin tonnin ilman hiilidioksidia ja samalla fotosynteesissä vapautuu 700 kg hapetta ilmakehään. Puun kuivapainosta puolet on hiiltä. Metsät ovat kasvaessaan hiilinieluja, ja puurakennukset ja -tuotteet ovat hiilivarastoja.

Suomen metsät kasvavat vuosittain noin 110 milj. m³ runkopuuta, ja maamme biotalouden arvosta yli puolet tulee metsäsektorilta. Suomen sahatavaran kulutuksesta noin neljä viidesosaa käytetään rakentamiseen. Maailmanlaajuisten ilmasto-, ympäristö- ja luonnonvarakysymysten merkityksen kasvaessa, metsien kestävä hyötykäyttöä ja puurakentamista pyritään entisestään lisäämään myös Suomessa. Ilmastomuutoksen torjumisen kannalta on toivottavaa suosia mahdollisimman paljon massiivipuurakenteita, joihin on sitoutunut suuri määrä hiiltä.

Suomen vapaa-ajan rakennuksista lähes 99 % on puurakenteisia, ja hirsirakentaminen on kesämökkirakentamisessa valta-asemassa. Maamme rakennuskannasta noin 65 % on asuinrakennuksia. Suomen pientaloista yli kahdeksan kymmenestä saa puurungon ja noin kolme neljäsosaa puujulkisivun. Nykyisin yli neljännes uusista pientaloistamme on hirsirunkoisia. Suomi on Espanjan jälkeen Länsi-Euroopan kerrostalovaltaisim maa. Maassamme on noin kolme miljoonaa asuntoa, joista 46 % sijaitsee kerrostaloissa. Tämän vuoksi 1990-luvun puolivälistä lähtien on satsattu erityisesti puukerrostalorakentamiseen. Syyskuun 2020 loppuun mennessä yli kaksikerroksisia puisia asuinkerrostaloja on rakennettu Suomeen 103, yhteensä 3 052 asuntoa. Puurakentamisen osuus kerrostalotuotannossa on ollut hyvin vähäinen, mutta kiinnostus puukerrostaloja kohtaan on tasaisesti kasvamassa. Nykyisin puukerrostaloissa kaikkein yleisimpiä ovat CLT- ja LVL-rungot ja tilaelementtirakentaminen. Myös massiivipuurunkoiset (CLT ja hirsi) koulu- ja päiväkotirakennukset ovat Suomessa vahvasti yleistymässä, kun on haluttu tavoitella hyvää arkkitehtuuria sekä terveellistä ja viihtyisää sisäilmaa.

Rakentamisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyt tulevat Suomen rakentamismääräyksiin viimeistään vuonna 2025. Tämä vahvistaa puurakentamisen suosiota entisestään. Puurakentamisen suurimmat kasvumahdollisuudet Suomessa ovat erityisesti kerrostalorakentamisessa, julkisessa rakentamisessa, silloissa, piha- ja ympäristörakentamisessa sekä betonilähiökerrostalojen lisäkerros- ja täydennysrakentamisessa. Massiivipuurakentaminen soveltuu näihin kaikkiin erittäin hyvin. Näin onkin tapahtumassa – ilmasto kiittää!

11.2 Puutuoteteollisuuden unohtumaton ja opettavainen vuosi 2020

*Matti Mikkola, toimitusjohtaja
Puutuoteteollisuus ry*

Päättynyt vuosi 2020 tarjosi puutuoteteollisuudelle ja kaupalle vauhtia ja vaarallisia tilanteita. Pandemian vaikutus toimialan sektoreihin vaihteli sekä ajoituksen että vaikuttavuuden osalta merkittävästi. Vaikutukset nostivat esiin myös useita alan kehityskohteita. Koronan lisäksi ilmastomuutos ja toimenpiteet ilmastomuutoksen hidastamiseksi nousivat teemoina varsin voimakkaasti esiin.

Erityisesti huonekaluteollisuus kävi vuoden aikana läpi varsinaisen toiminnan vuoristoradan. Maaliskuussa vähittäiskaupan lähes totaalinen pysähtyminen veti huonekaluvalmistajien ilmeet vakaviksi. Huhtikuun alussa jo noin 70 % yrityksistä oli joutunut lomauttamaan henkilöstöään. Kysyntä piristyi kuitenkin kuluttajien etätyöskentelyn ja kotoilun myötä jo huhtikuun aikana merkittävästi. Tuotantoa ajettiin ylös nopeasti vauhdin vain kasvaessa kesän mittaan. Heinäkuussa monella huonekaluvalmistajalla oli tilauskirja ennätysellisen täynnä alkusyksyn jatkuessa vielä samoissa positiivisissa merkeissä. Syksyn edetessä ja alkutalven aikana huonekalusektorin näkymät muuttuivat kuitenkin harmaammiksi.

Perusteellisuuden vuosi käynnistyi hankalan työmarkkinatilanteen merkeissä. Pandemia aiheutti kevään aikana useilla sahatavaran vientimarkkinoilla kysyntäheilahduksia ja toimistusten siirtoja. Samaan aikaan esimerkiksi kotimaan puutavarakauppa kävi ennätystahtiin kuluttajien keskittyessä matkailun sijaan kotien, kesämökkien ja pihojen kunnostamiseen. Väkeä oli puutavarakauppojen pihoilla jonoksi asti. Syksyn myötä sahateollisuuden toimintaa on rajoittanut raaka-aineen saatavuus.

Ikkuna- ja oviteollisuudelle sekä erikoiskalustevalmistajille kevät aiheutti haasteita erityisesti asennusten toteuttamiselle. Ulkomaisten asentajien poisjäänti, rajoitukset työmailla ja karanteenit aiheuttivat asennuksissa katkoja. Kevään mittaan uudet työskentelytavat mahdollistivat asennuksien jatkumisen.

Puurakentaminen käynnistyi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä poikkeuksellisen hitaasti, mikä aiheutti useiden elementtivalmistajien tuotannossa uudelleenjärjestelyjä. Suunta muuttui ja erityisesti kolmannen neljänneksen puukerrostaloaloitukset nousivat historiallisen korkealle. Julkisen puurakentamisen osuus jatkoi kasvuaan – lähes joka neljäs koulurakennus rakennetaan tänään puurunkoisena.

Mitä jää reppuun vuodesta 2020

Ilmastonmuutoksen ja vähähiilisyiden rooli kasvaa jatkossa voimakkaasti. Puurakentaminen leikkaa tutkitusti uudisrakentamisen päästöjä merkittävästi. Vähähiilisen puurakentamisen painoarvo näkyy esimerkiksi ympäristöministeriön syyskuussa 2020 julkaisemissa julkisen puurakentamisen tavoitteissa. Jatkossa vähähiilisyys on merkittävänä valintakriteerinä kaikessa rakentamisessa. Vähähiilisille puutuotteille ympäristövaateiden korostaminen tarjoaa ison mahdollisuuden ja samalla velvoittaa yrityksiä kehittämään sekä prosessejaan että tuotteitaan ja erityisesti tuoteselosteitaan vastaamaan lähitulevaisuuden vaatimuksia.

Vientiin pitää panostaa. Useat puutuoteteollisuuden toimialasektorit ovat edelleen erittäin riippuvaisia kotimarkkinan kysynnästä ja sen kehityksestä. Nykyään myös hirsitaloteollisuus tukeutuu voimakkaasti kotimarkkinaan, ja perinteisten vientimarkkinoiden osuus laskee. Viennin kehittäminen vaatii erityisesti pk-sektorin yrityksiltä paljon, mutta kehittää samalla koko yritystä ja tarjoaa leveämmän markkinapotentiaalin ja asiakaskunnan yrityksen tuotteille ja toiminnalle. Vientiponnistuksia voi tehdä myös yritysryhmänä.

Asiakkaat edellyttävät, että tarvittavat tuotteet ja palvelut löytyvät helposti ja nopeasti, on kyseessä sitten yksittäinen kuluttaja, yritys tai kunnan hankinnoista vastaava viranhaltija. Digitaalinen myynti ja markkinointi ovat tätä päivää. Puutuoteteollisuuden pitää aktiivisesti kehittää omia digitaalisia kanaviaan, kumppanuuksiaan ja verkostojaan vastaamaan tämän päivän ja huomisen vaatimuksia ja toimintamalleja. Kaikkea ei tarvitse tehdä yksin, toimiva yritysverkosto voi kehittää mallin yhdessä.

Vähähiilisten puutuotteiden kysyntä kasvaa, kunhan pystymme tarjoamaan asiakkaan tarpeita vastaavia, kilpailukykyisiä tuotteita, tuoteosia ja kokonaisuuksia. Ympäristöystävällinen ja kilpailukykyinen on jo sanaparina melko lyömätön.

LÄHDELUETTELO

Asiakastieto Oy,
Puutuoteteollisuuden yritystietolistaus, aineisto toimitettu sähköpostitse 28.10.2020

Business Finland,
Koronahäiriörahoitukseen myönnetty rahoitus:
<https://tietopankki.businessfinland.fi/anonymous/extensions/MyonnettyRahoitusKorona/MyonnettyRahoitusKorona.html>, aineistot poimittu verkkosivuilta 12.4.2021

ELY-keskus,
Yrtti2- yritystukien raportointijärjestelmä:
Aineistot poimittu järjestelmästä 15.1.2021

Metsä Fibre Oy,
Verkkojulkaisu Metsä Fibre rakentaa uuden mäntysahan Raumalle:
<https://www.metsafibre.com/fi/yhtio/Tuotantolaitokset/Pages/Rauman-saha.aspx>,
tiedot poimittu verkkosivuilta 12.4.2021
Verkkojulkaisu Metsä Fibre rakentaa uuden biotuotetehtaan Kemiin:
<https://www.metsafibre.com/fi/yhtio/Kemin-biotuotetehdas/Pages/default.aspx>,
tiedot poimittu verkkosivuilta 12.4.2021

Metsäteollisuus ry,
<https://www.metsateollisuus.fi/tilastot>, tiedot poimittu verkkosivuilta 15.12.2020
Metsäteollisuuden ilmastotiekartta:
<https://www.metsateollisuus.fi/uutishuone/ilmastoteot-metsateollisuuden-keskiossa>

Rakennusteollisuus RT ry,
<https://www.rakennusteollisuus.fi/suhdanteet>, tiedot poimittu verkkosivuilta 7.4.2021
Rakennusteollisuuden ilmastotiekartta:
<https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Ilmasto-ymparisto-ja-energia/vahahiilisyyden-tiekartta/>

Sahateollisuus ry,
Sahateollisuuden ilmastotiekartta:
<https://sahateollisuus.com/ilmastoviisas-sahateollisuus/>
Wood from Finland webinaari:
<https://sahateollisuus.com/wffc2021/>, 18.2.2021

Tilastokeskus,

Suomen virallinen tilasto (SVT), Alueellinen yritystoimintatilasto:

<http://www.stat.fi/til/alvr/index.html>, tilastot poimittu verkkosivulta 23.12.2020

Kansantalouden tilinpito:

<http://www.stat.fi/tup/kantilinpito/index.html>, tilastot poimittu verkkosivulta 18.9.2020

Suomen virallinen tilasto (SVT), Rakennus- ja asuntotuotanto:

<http://www.stat.fi/til/ras/>, tilastot poimittu verkkosivulta 23.2.2021

Suomen virallinen tilasto (SVT), Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto:

<http://www.stat.fi/til/yrti/>, tilastot poimittu verkkosivulta 24.9.2020

Tulli Uljas-tilastotietokanta,

Vienti- ja tuontitilastot:

<https://uljas.tulli.fi/v3rti/>, tilastot poimittu verkkosivulta 1.12.2020

Työ- ja elinkeinoministeriö,

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162486>

Toimiala Online:

<https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/>, tilastot poimittu verkkosivulta 7.10.2020

Vähähiiliset tiekartat 2035:

<https://tem.fi/tiekartat>

TEM, Suomen yrittäjät, Finnpro,

Pk-yritysbarometri 2/2020:

<https://tem.fi/toimialapalvelu/puutuoteteollisuus>, verkkojulkaisu 10.11.2020

Ympäristöministeriö,

Julkinen puurakentaminen:

<https://ym.fi/julkinen-puurakentaminen>

Liitteet

Liite 1. Suurimmat yritykset vuonna 2019 puun sahaus höyläys ja kyllästys (TOL 161)

TOL 161: Puun sahaus, höyläys ja kyllästys

Yrityksen nimi	Liikevaihto eur	Henkilöstö lkm
Stora Enso Wood Products Oy Ltd	258 550 000	436
Keitele Timber Oy	198 802 000	300
Pölkky Oy	155 655 000	165
Kuhmo Oy	94 228 000	144
Keitele Wood Products Oy	92 098 000	152
Binderholz Nordic Oy	91 936 000	262
Junnikkala Oy	89 841 000	153
Luvian Saha Oy	81 627 000	125
Iisalmen Sahat Oy	58 292 000	
Haapajärven Ha-Sa Oy	55 021 228	109
Westas Raunio Oy	50 734 000	56
Westas Pihlava Oy	45 328 000	64
JPJ-Wood Oy	42 173 000	42
Södra Wood Ab	40 947 000	41
Isojoen Saha Oy	38 654 000	46
ER-Saha Oy	37 687 000	48
FM Timber Oy	34 124 474	54
Iisveden Metsä Oy	33 787 000	45
Siparila Oy	33 371 000	86
Oy Kohiwood Ltd	31 820 464	68

Liite 2. Suurimmat yritykset vuonna 2019 puutalojen valmistus (TOL 16231)

TOL 16231: Puutalojen valmistus

Yrityksen nimi	Liikevaihto eur	Henkilöstö lkm
Jukkatalo Oy	57 659 000	171
Kontiotuote Oy	56 741 000	235
Honkarakenne Oyj	44 645 000	149
Jetta-Talo Oy	22 331 000	71
OMATALO OY	19 940 944	78
Luoman Puutuote Oy	15 510 000	77
Kuusamo Hirsitalot Oy	14 807 000	46
Oy Primapoli Ltd	13 491 000	56
Ollikaisen Hirsirakenne Oy	11 833 000	40
Sievi Element Oy	8 658 000	21
Lappli-Talot Oy	8 187 000	29
Elementti Sampo Oy	7 996 934	60
Vieskan Elementti Oy	7 516 000	51
Pellopuu Oy	6 162 000	32
Teri-Hus Ab	5 476 000	36
Oy Simons Element Ab	5 045 000	
Nordic PolarHouse Oy	5 039 000	20
Siklaelementit Oy	4 788 000	40
Jyväskylän Pienyritys Oy	4 777 000	
Celt Oy	4 708 000	24

Liite 3. Suurimmat yritykset vuonna 2019 puupakkausten valmistus (TOL 16240)

TOL 16240: Puupakkausten valmistus

Yrityksen nimi	Liikevaihto eur	Henkilöstö lkm
Earthpac Oy	23 879 000	80
HUB logistics Packaging Oy	13 362 000	83
Vankkapuu Oy	8 668 000	27
Tammiston Puu Oy	8 585 000	
Oplax Oy	7 329 000	33
Kotasen Puutyö Oy	5 383 000	41
Transval Solutions Oy	3 900 000	32
Saarset Oy	3 195 000	10
VäreWood Oy	2 774 000	
Oy Svarvars Trävaruhandel Ab	2 578 000	10
Puutyöliike Pentti Virtanen Oy	2 552 000	
LAM-Lava Oy	2 536 000	4
Parlava Oy	2 504 000	12
Sivakkalava Oy	2 309 000	10
Rixite Oy	1 996 000	6
Rakennepalvelu Jurva Rinne Ky	1 971 034	
Aution Puutyöhallit Oy	1 743 000	
Kortelainen Kiinteistöt Oy	1 688 000	
Kuormalavakeskus Oy	1 679 000	4
Valkeakosken Kuormalava Oy	1 491 000	11

Liite 4. Suurimmat yritykset vuonna 2019 muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus (TOL 16239)

TOL 16239: Muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus

Yrityksen nimi	Liikevaihto eur	Henkilöstö lkm
Versowood Oy	392 028 000	743
JELD-WEN Suomi Oy	71 358 000	315
Kaski Partners Oy	51 602 000	296
Skaala IFN Oy	49 127 000	360
Oy Lunawood Ltd	47 220 000	66
Lapwall Oy	33 025 216	127
Karelia-Ikkuna Oy	25 909 000	78
Mattiovi Oy	23 595 000	129
E.T. Listat Oy	20 576 000	
Piklas Oy	17 475 000	123
Sepa Oy	17 232 000	97
KW-Component Oy	14 957 000	101
Alavus Ikkunat Oy	14 705 000	80
Aureskosken Jalostetehdas Oy	14 455 000	
Lammin Ikkuna Oy	14 164 000	65
FM-Haus Oy	10 820 307	48
Profin Oy	10 495 000	48
Arvolista Oy	8 478 000	
SP Elementit Oy	8 068 000	19
Doorway Finland Oy	7 913 000	36

Liite 5. Suurimmat yritykset vuonna 2019 huonekalujen valmistus (TOL 31)

TOL 31: Huonekalujen valmistus

Yrityksen nimi	Liikevaihto eur	Henkilöstö lkm
Framery Oy	103 641 000	219
Martela Oyj	102 234 000	268
Novart Oy	94 259 000	400
Puustelli Group Oy	82 833 000	317
I.S. Mäkinen Oy	75 634 000	37
Viessmann Refrigeration Systems Oy	52 286 000	351
Framery Trade Oy	49 366 000	13
Topi-Keittiöt Oy	37 740 000	160
Hilding Anders Finland Oy	35 299 000	71
ITAB Finland Oy	24 090 000	
Pohjanmaan Kaluste Oy	20 987 000	65
Unico Finland Oy	19 563 000	109
Kankarin Kaluste Oy	18 921 921	70
Mellano Oy	12 242 941	81
Kuopion Woodi Oy	10 112 000	61
Elega Oy	9 350 000	72
a-factory oy	9 255 000	46
Insofa Oy	8 752 000	76
Oy Checkmark Ltd	8 697 000	35
Kiimingin Kaluste Oy	7 984 000	30

Työ- ja elinkeinoministeriö

www.tem.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

www.mmm.fi

Ympäristöministeriö

www.ym.fi

ELY-keskus

www.ely-keskus.fi

Business Finland

www.businessfinland.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet